

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gebiedsprofiel
Delflandse Kust

Gebiedsprofiel

Delflandse Kust

Inhoud

- 6** **INLEIDING**
 - Wat is een gebiedsprofiel?
 - Hoe werkt een gebiedsprofiel?
 - Leeswijzer

- 8** **I HET VERHAAL**
 - Tijdsfases
 - Strandwallen en Nieuwe Waterweg
 - Kas en stad
 - Flanken
 - Robuuste kust
 - Ontwikkelingen
 - Ambitiebeeld

- 18** **II LEGENDA-EENHEDEN**
 - Natuurlijke duinen
 - Historische landgoederen in de binnenduinrand
 - Weg door stad en land
 - Doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving
 - Water als structuurdrager
 - Kwaliteit van stads- en dorpsrand
 - Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap
 - Identiteitsdragers van Zuid-Holland
 - Rust en stilte

- 50** **III TWEE CASES**
 - Doortrekken lightrail
 - Ontwikkelen woonpark

- 64** **BRONNEN**
- 65** **COLOFON**

Inleiding bij de gebiedsprofilen

De provincie Zuid-Holland maakt werk van kwaliteit in de ruimtelijke ordening. Met de kwaliteitskaart in de provinciale structuurvisie is hiertoe een eerste aanzet gedaan. Als uitwerking van deze kwaliteitskaart worden in het buitengebied van Zuid-Holland voor 17 gebieden de "gebiedsprofilen ruimtelijke kwaliteit" opgesteld.

Dit gebiedsprofiel omvat een beschrijving van karakteristieken, ontwikkelingen, kwaliteiten en ambities in het gebied. Of te wel een antwoord op de vragen: 'wat is er', 'wat speelt er', 'wat is waardevol' en 'wat willen we daarmee'. Het gebiedsprofiel is samen met gemeenten en andere gebiedspartners opgesteld. Gezamenlijk is bepaald wat karakteristiek is voor de streek en wat de (gewenste) ruimtelijke kwaliteit is. Met het formuleren van kwaliteitscriteria wordt de eerste stap gezet naar het maken van mooie, functionele en duurzame plannen.

Het gebiedsprofiel is een hulpmiddel om de kwaliteit van plannen en ontwikkelingen te stimuleren. Het is nadrukkelijk geen blauwdruk of ontwikkelingsplan. Er wordt niet bepaald waar welke functie mag komen; er staan dus geen contouren, bestemmingen of functies in. Elke ontwikkeling vraagt uiteindelijk om maatwerk.

1.1 Wat is een gebiedsprofiel?

Een gebiedsprofiel is een compacte kwaliteitsgids met een beschrijving van ruimtelijke elementen

die van bovenregionaal belang zijn. De kwaliteitskaart is het kader voor dit gebiedsprofiel. De gebiedsprofilen geven vooral richting aan middelgrote ruimtelijke ingrepen en aanpassingen. Grote ruimtelijke opgaven (opgaven waarbij het bestaande landschap getransformeerd wordt naar een nieuw landschap) vragen om een apart kwaliteitsplan.

De werking van het gebiedsprofiel moet gezien worden in relatie tot de andere provinciale RO-instrumenten.

De 'set van instrumenten' is:

- structuurvisie: functiekaart en kwaliteitskaart (kader),

- verordening (kader):

- SER-ladder voor duurzame verstedelijking,
- verplichting beeldkwaliteitsparagraaf,
- contouren

- en gebiedsprofilen (handreiking).

De functiekaart

De functiekaart in de structuurvisie geeft de gewenste ruimtelijke functies weer die zijn vastgelegd als ruimtelijk beleid tot 2020. Deze kaart beantwoordt de vraag: Wat komt waar? Op de functiekaart staan dus naast bestaande functies ook geplande ontwikkelingen.

De kwaliteitskaart

Terwijl de functiekaart stuurt op 'welke functie waar', stuurt de kwaliteitskaart op het 'waar en

hoe', onder het motto; "als je iets doet, doe het dan goed". Met de kwaliteitskaart wordt beoogd dat alle ontwikkelingen positief bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Dit kan door bij te dragen aan een mooiere omgeving, verbetering van de gebruikswaarde en / of een hogere duurzaamheid.

De kwaliteitskaart beschrijft de huidige kenmerken en kwaliteiten van gebieden in tekst en kaartbeeld. Op de kaart staat daarom het landschap zoals dat er vandaag de dag bij ligt. ***Dit betekent dat op stapel staande ontwikkelingen die nog niet in uitvoering zijn, niet zijn meegenomen. (Wat nog niet gerealiseerd is, maakt nog geen deel uit van de karakteristiek van de plek).***

De ambities, behorend bij de kwaliteitskaart, geven aan of de provincie een bepaalde karakteristiek wil behouden, versterken en/ of vernieuwen. Deze ambities geven inzicht in hoe men bij ruimtelijke ingrepen rekening kan houden met typische kenmerken van de streek, de ontwikkelingsgeschiedenis, schaal, maat, functionaliteit, ruimtelijke opbouw, samenhang en verschijningsvorm van de directe omgeving en met de inpassing in de bredere omgeving.

De gebiedsprofilen

De gebiedsprofilen zijn de schakel tussen de kwaliteitskaart van de structuurvisie (meer algemeen en op de schaal van de hele provincie) en de beeldkwaliteitsparagrafen van lokale overheden (gemeentelijke of nog kleinere

schaal). Het gebiedsprofiel is een uitwerking van de legenda-eenheden van de kwaliteitskaart. **Het geeft een beschrijving en ambitie voor de kenmerken en kwaliteiten van een gebied, zoals we dat nu om ons heen waarnemen.**

Gemeenten hebben nog steeds een eigen verantwoordelijkheid op het lokale schaalniveau en kunnen - aanvullend aan de ambities uit het gebiedsprofiel - lokaal waardevolle plekken of kwaliteiten beschermen door een gemeentelijk kwaliteitskader. Andersom geldt, dat het gebiedsprofiel niets expliciet verbiedt of gebieden op slot zet.

1.2 Hoe werkt een gebiedsprofiel?

1 Gebiedsprofielen zijn zelfbindend voor de provincie.

Ze worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Voor de provincie dient het gebiedsprofiel als handleiding om de kwaliteit te stimuleren bij gebiedsprocessen en provinciale uitvoeringsprojecten.

2 De provincie gebruikt een gebiedsprofiel in gesprek met de gemeente.

- Het gebiedsprofiel wordt vooral ingezet aan de voorkant van planprocessen, daar waar een provinciaal belang een rol speelt. Het zal bij het vooroverleg op tafel komen om het gesprek aan te gaan over de kwalitatieve aspecten van een ontwikkeling.
- De kwaliteitskaart is het formele kader op basis waarvan de provincie een overlegreactie of een zienswijze kan indienen. Het gebiedsprofiel is hierbij - door een concretere invulling van de ambities uit de kwaliteitskaart - een toelichting met een gebiedsspecifieke uitwerking. Het biedt inzicht in de provinciale afwegingen die gemaakt kunnen worden.

3 Daarnaast is het een hulpmiddel voor gemeenten.

- Het gebiedsprofiel is een handreiking bij het opstellen van regionale en gemeentelijke structuurvisies, bij bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsparagrafen in het bijzonder. Met het gebiedsprofiel in de hand wordt het opstellen van dergelijke plannen eenvoudiger.

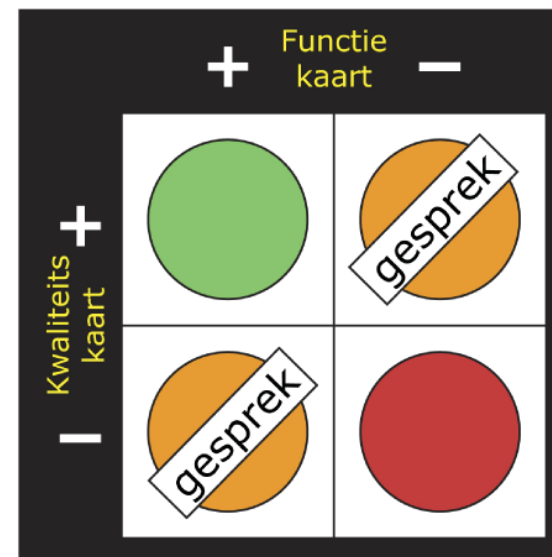
- Als er geen gemeentelijke leidraad is voor ruimtelijke kwaliteit, kan de gemeente het gebiedsprofiel gebruiken om plannen van initiatiefnemers te beoordelen op hun bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Immers, initiatieven op de kleinste schaal kunnen effect hebben op het gehele kwaliteitsbeeld.

Hoe werkt dit in de praktijk voor gemeentelijke plannen of initiatieven van ondernemers? Als in een overleg tussen gemeente en provincie een ontwikkeling (woonwijk, bedrijventerrein, groengebied, enzovoort) voorgelegd wordt, zijn op dit moment* vier verschillende scenario's mogelijk:

1. Staat een ontwikkeling **op de functiekaart** en **past het binnen de ambities van de kwaliteitskaart**, zoals die zijn beschreven voor de betreffende locatie, dan kan het plan ongewijzigd vastgesteld en uitgevoerd worden.
2. Staat een ontwikkeling **niet op de functiekaart** en **sluit het niet aan bij de ambities van de kwaliteitskaart**, dan zal de provincie niet akkoord gaan.
3. Staat een ontwikkeling **op de functiekaart**, maar **sluit het niet aan bij de ambities van de kwaliteitskaart**, zoals die zijn beschreven voor de betreffende locatie, dan zal de provincie adviseren om een beeldkwaliteitsparagraaf of -plan op te stellen. Hierin staat een toelichting, hoe het plan rekening houdt met of bijdraagt aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit aan de hand van een verwijzing naar de ambities van de kwaliteitskaart. Het gebiedsprofiel kan in dit geval helpen om een vertaalslag te maken van de globale provinciale ambities naar concrete ruimtelijke voorstellen.
4. Staat een ontwikkeling **niet op de functiekaart**, maar **past het wel binnen de ambities van de kwaliteitskaart**, doordat het een verbetering zou betekenen van de ruimtelijke kwaliteit van de betreffende locatie, dan adviseert de provincie om een verzoek tot ontheffing of actualisering van de PSV in te dienen. Dit kan aan de hand van een toelichting die verwijst naar de ambities van de kwaliteitskaart. Het gebiedsprofiel kan in dit geval helpen om een vertaling te maken van de ruimtelijke implicaties van het voorgestelde plan naar de provinciale kwaliteitsambities.

1.3 Leeswijzer

Het gebiedsprofiel begint met het verhaal van de streek. Dit verhaal dient als kennismaking met het gebied (geschiedenis en ligging in de ruimere context), de onderscheidende 'smaakmakende' karakteristieken en de ontwikkelingen die er spelen. Daarna worden ruimtelijke elementen per themakaart systematisch uitgewerkt en geïllustreerd. Het laatste hoofdstuk gaat in op de praktische toepassing van het gebiedsprofiel. Hierin staan ter inspiratie voorbeelden uitgewerkt.

* Op dit moment werken we met een combinatie van functiekaart en kwaliteitskaart uit de Structuurvisie en de Verordening Ruimte als het formele kader, aangevuld met de gebiedsprofielen als handreiking. Om nog beter het ontwikkelen van ruimtelijke kwaliteit te bevorderen, is een verschuiving nodig van sturen op verboden en aantallen naar sturen op (kwaliteits)doelen. In de komende periode wordt verkend hoe we het best dit doel kunnen bereiken en welke instrumenten we daarvoor nodig hebben. Vooralsnog blijft het bestaande instrumentarium (PSV, VR) gewoon geldig.

1 Het Verhaal

In dit hoofdstuk krijgt u inzicht in de essenties van de ruimtelijke opbouw en de ruimtelijke kwaliteiten van de regio Delflandse Kust. Dit zowel voor de huidige karakteristiek en de (te verwachten) ontwikkelingen als voor de in te zetten kwaliteiten en de ambities voor de toekomst. Dit hoofdstuk kunt u zien als een koepel, die richtinggevend is voor de uitwerking van de legenda-eenheden in hoofdstuk 2 en de cases in hoofdstuk 3.

Tijdfases

De naoorlogse periode is bij de Delflandse Kust sterk bepalend geweest voor de huidige verschijningsvorm van het gebied. Uit de eerdere tijdsperiodes zijn slechts restanten terug te vinden. Het natuurlijke systeem, in de vorm van het krimpen en later groeien van de kust, als ook de aanwezigheid van de strandwallen, is van grote invloed geweest op de opbouw van de regio. Aan de hand van vier belangrijke tijdsfases wordt in Het Verhaal de ruimtelijke ontwikkeling geschetst van de Delflandse Kust. Dit gebeurt vanuit een regionaal perspectief inzoomend op het plangebied van het gebiedsprofiel. Daarbij staat datgene voorop, dat de huidige ruimtelijke karakteristieken bepaalt.

Delflandse Kust

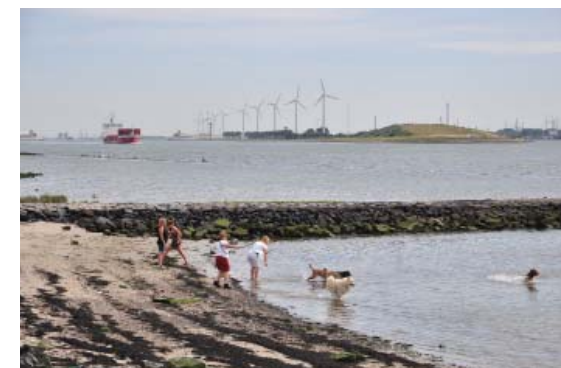
occupatiepatroon geprojecteerd op oerdelta

Strandwallen en Nieuwe Waterweg

Hoewel de zeespiegel in de periode vanaf zo'n 5000 jaar geleden nog steeds iets bleef stijgen, heeft de kust zich langzaam westwaarts bewogen: de sedimentatieaanvoer van de rivierdelta's overtrof de stijging van de zeespiegel riant. Rivierdelta's groeiden richting zee. Het in zee gedumpte rivierzand werd door kustgerichte stromingen naar de kust vervoerd, waar het bezonk en kon ophopen tot strandwallen. De Nederlandse kust groeide westwaarts. Omstreeks 1000 na Christus heeft de zee meer invloed op de kustlijn gekregen, waardoor het aangroeiproces omdraaide in kustafslag. Redenen hiervoor zijn waarschijnlijk een guurder klimaat, zware stormen en het verdwijnen van begroeiing. De strandwallengordel werd op drie verschillende plaatsen onderbroken door riviermondingen: de monding van de Utrechtse Vecht bij Egmond, de monding van de Oude Rijn bij Katwijk en de monding van de Maas bij Hoek van Holland. Tussen Hoek van Holland en Den Haag werd de kuststrook in de recente historie aanvankelijk lange tijd steeds smaller door erosie. De strandwallen net achter de kust bij Den Haag waren gunstige vestigingsplaatsen voor buitenplaatsen. Ockenburgh en Ockenrode, landgoederen met een bijbehorende park- en bosontwikkeling, liggen op de uitlopers van deze gronden. Tot in vorige eeuw was het aantal buitenplaatsen achter de Delflandse Kust veel groter. Vanaf de 17e eeuw ontstonden, door de groei van de welvaart in onze Gouden Eeuw ruim twintig buitenplaatsen. Burgers die fortuin gemaakt hadden in de handel lieten een fraai landhuis bouwen, waaromheen grote (sier) tuincomplexen werden aangelegd. Dit gaf een sterke impuls aan de groei van de tuinbouw. Huis Honselersdijk van prins Frederik Hendrik was de grootste en meest bekende. Ook de Nieuwe Waterweg vindt zijn oorsprong in de dynamiek van de kust. Deze rivier- en

bosrestanten landgoederenzone op strandwallen

Nieuwe Waterweg

havenuitgang is opnieuw gegraven vanwege het verzanden van de natuurlijke delta. De aanleg en de verlenging van de pieren langs de vaarroute in combinatie met het opspuiten van zand achter de Noorderdam hebben er voor gezorgd, dat de kust ten noorden van de dam aangroeide. De aanleg van de 2e Maasvlakte zal tot een verdere verluwing van dit deel van de kust leiden en het aangroeien van de kust versterken, is de verwachting.

Kas en stad

Vooraf de tweede helft van de 20e eeuw was een periode van sterke stedelijke groei. De opkomst van de glazen stad en de uitbreidingen van Den Haag hebben een groot stempel gedrukt op het huidige aanzien van de regio.

De gunstige bodemopbouw en de aanwezigheid van de stad boden meer dan een eeuw geleden goede voorwaarden voor de ontwikkeling van 'tuinderijen' en vollegrond-teelten in het Westland. Uit deze periode stammen ook de vaarten die van belang waren voor een efficiënt transport naar de consument. Mede door het gunstige licht langs de kust transformeerde de vollegrond-teelt later naar een 'glazen stad', die inmiddels een economische factor van betekenis is. Deze 'glazen stad' vormt inmiddels een harde begrenzing van de hier aanwezige smalle kuststrook.

Den Haag ontstond aanvankelijk verder achter de kust op de hogere en stevige strandwallen. De residentiestad groeit vervolgens stapsgewijs uit naar de kust en raakt verbonden met Scheveningen. Latere uitbreidingen gaan in zowel zuidwestelijke als zuidoostelijke richting. Tussen kassen en stad blijft weinig ruimte over, het wordt een sterk verstedelijkte regio.

Hoek van Holland is getekend door de militaire historie. De afgelopen eeuw is het dorp mede door deze historie diverse malen verschoven, hetgeen tot gevolg heeft dat het uit meerdere losse delen bestaat.

vaartensysteem nog aanwezig

stad van glas

Flanken

De Delflandse Kust ligt in de directe nabijheid van twee grote steden. De recreatieve behoefte van de stedeling is in de loop der jaren een grotere rol gaan spelen bij ruimtelijke ontwikkelingen. De ruimte voor deze ontwikkelingen ligt door de glazen stad vooral in de flanken van de regio en de kuststrand.

Kijkduin is een van de badplaatsen die al vroeg tot ontwikkeling komt. Aan de zuidzijde van Den Haag is bij de uitbreiding van de stad ruimte geclaimd voor recreatieve uitloop. De hier gelegen Westlandse Zoom vormt een groene 'buffer' tussen kas en stad. Deze buffer bestaat inmiddels uit een mix van bos, wonen, sportaccommodaties, zorgcomplexen, buitenplaatsen en parken. Hoek van Holland oriënteerde zich aanvankelijk vooral op de Nieuwe Waterweg. De kust voor Hoek van Holland heeft zich van het dorp wegbewogen. Strandvoorzieningen hebben altijd op grote afstand van het dorp gelegen, waardoor er een weinig ruimtelijke of functionele relatie is tussen dorp en zee. Het is een dorpskern op enige afstand van de zee, met een losliggende strip van strandvoorzieningen, maar ontwikkelt zich inmiddels steeds meer tot badplaats. Het dorp wordt meer en meer gezien als de voorpost van Rotterdam of 'Rotterdam aan zee'. De Bonnenpolder, het Staelduinse Bos en de strook langs de Nieuwe Waterweg zijn groene verbindingen naar het achterland. De economische betekenis van de kust als recreatiegebied is groot. Dit leidt tot het verder ontwikkelen van de boulevard bij Hoek van Holland en de transformatie van Kijkduin. Daarbij zijn de wegen naar de kust belangrijke aanvoerlijnen voor recreanten om bij de kust te komen.

Robuuste kust

Onze duinen beveiligen het achterland tegen overstroming. Om deze veiligheid te garanderen,

Hoek van Holland

Kijkduin, echte badplaats

is in het laatste decennium ingezet op een zeewaartse versterking van de kust. De Delflandse Kust was van oorsprong een zwakke schakel in de Nederlandse kustlijn. Om dit probleem voor de komende decennia op te lossen zijn de duinen en het strand in deze regio verbreed. Daarbij is er ook ruimte voor recreatief gebruik en natuurlijke processen. De komst van de Zandmotor, een in zee opgespoten zandplaat waarvan het zand onder invloed van de zeestroming langs de kust verspreidt en de transformatie van Westduinpark zijn hier goede voorbeelden van. In het Westduinpark is een deel van het duin dynamisch gemaakt, exoten verwijderd met als doel het uitbreiden van het habitatype 'Grijs duin'. De kuststrook kent belangrijke natuurwaarden en is aangewezen als Natura 2000 gebied met specifieke instandhoudingsdoelen. Over de gehele lengte varieert het karakter van de kuststrook. Bij het Westduinpark is er een sterke verwevenheid met de aangrenzende wijken. Bij Hoek van Holland is de stoere en industriële uitstraling van de haven karakteristiek. Twee zones van de kuststrook, het gebied rond Kijkduin en de boulevard van Hoek van Holland en Vlugtenburg, worden het meest intensief gebruikt. Kijkduin is een echte badplaats, bij Hoek van Holland zijn jaarrond activiteiten bij de paviljoens langs de strandboulevard. Het deel tussen Vlugtenburg tot en met Solleveld heeft een meer luw karakter en is gericht op de lokale bevolking en de natuurbeleving voor de bezoekers die zich er doorheen bewegen. In dit gebied ligt het fietspad precies op de rand van 'binnen' (kassen/ woningen) en 'buiten' (duinen). Dit geeft een bijzonder karakter aan de route, waarbij het kunnen kijken in de kassen en de vensters in de vorm van vaarten, tuinen en weitjes tot een aangename afwisseling leiden. Daarnaast heeft het weer sterke invloed op het gebruik, met topdrukke op zomerse dagen. Een ander (cultuurhistorisch) fenomeen van robuuste kustverdediging is de

zandmotor

Westduinpark

Atlantikwall. Deze verdedigingslinie is door de Duitsers in de Tweede Wereld Oorlog aangelegd langs de gehele Noordzeekust. Dit was een forse ruimtelijke ingreep, zowel aan de kuststrook zelf (bijvoorbeeld afbraak Ter Heijde) als ook in het achterland (aanleg verdedigingswerken in het Westland als onderdeel van deze linie).

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren heeft de regio gezamenlijk gewerkt aan een agenda voor de toekomst. De uitkomsten zijn met name vastgelegd in het IRP Delflandse kust, de Strategische Visie Kust en de Structuurvisie Westlandse Zoom. De in deze documenten ingezette lijnen worden in de komende tijd uitgewerkt.

De hiervoor geschetste situatie van de Delflandse Kust in Zuid Holland is te herkennen in de ontwikkelingen. De komende tijd zijn geen grote (functionele) veranderingen te verwachten. De drie belangrijkste ruimtelijke transformaties zijn:

- De ingezette lijn bij de kustverdediging zal resulteren in het in breedte en hoogte aangroeien van de kuststrook.
- Ontwikkeling van Hoek van Holland tot een gevarieerde badplaats nabij Rotterdam en de transformatie van Kijkduin. Bij Hoek van Holland wordt voorzichtig het initiatief voor een zeejachthaven verkend.
- Ontwikkeling en versterking van de Westlandse Zoom als woon- en recreatiegebied, tevens een versterking van de groenstructuur.

Daarnaast spelen er meer lokale ontwikkelingen in het Westland. Glas wordt hier op enkele plekken omgezet in woningen en er wordt gewerkt aan het versterken van de vaartenstructuur. Deze laatste ontwikkelingen liggen formeel buiten dit gebiedsprofiel, maar worden meegenomen waar zij de Delflandse Kust raken.

Hieronder krijgt u inzicht in de wijze waarop de transformaties zich ruimtelijk zullen vertalen en

daarmee van invloed zijn op dit gebiedsprofiel.

Strand en duinen

Voor het garanderen van de veiligheid van het achterland is de afspraak gemaakt om de kust zeewaarts te versterken. Een van de consequenties hiervan is het laten aangroeien van de duinen via natuurlijke processen. De zandmotor is een maatregel die dit soort natuurlijke processen stimuleert.

Er is een behoefte aan meer uiteenlopende vormen van gebruik voor het strand. Bij Hoek van Holland is er sprake van jaarrond strandpaviljoens en loopt de discussie over de bebouwing rond Kaap de Goede Hoek. Een deel van Kijkduin wordt herontwikkeld. Daarnaast zijn er op een aantal plekken strandhuisjes gekomen en is er vraag naar nieuwe locaties.

Stads- en dorpsranden

In de Westlandse Zoom wordt op diverse plaatsen gebouwd. Daarbij worden kassen, en nabij Kijkduin ook een aantal sportvelden, vervangen door huizen en appartementen.

Aan de rand van het Westland spelen diverse lokale ontwikkelingen. Op diverse plekken worden in de komende jaren woningen gebouwd. Ook hier worden, zoals bij Duingeest, bestaande kassen vervangen door woningen. De (nieuwe) kassen worden vanuit het oogpunt van duurzaamheid steeds hoger. Dat heeft zijn invloed op het beeld vanaf de kuststrook.

Infrastructuur en vaarten

Bij Hoek van Holland is het doortrekken van de lightrail naar het strand met de bouw van een nieuw station de belangrijkste verandering. Aanvullend hierop wordt de ontbrekende schakel van de Hoeksebaan aangelegd. De Hoeksebaan is een tweede verbindingsweg naar de kust langs de Nieuwe Waterweg. In de Westlandse Zoom staat het ontvlechten van de verkeerstromen op de

agenda. Het verbeteren van de doorstroming op de Lozerlaan is ook punt van aandacht.

Om de recreatieve waarde te vergroten en een betere aansluiting vanuit Midden-Delfland met de kuststrook te realiseren, is voorzien in versterking van de vaarten in het Westland. De belangrijkste vaarten daarbij zijn de Gantel, de Zweth en de Vlotwatering (Poelzone).

Ambitiebeeld

Uit de koppeling van de karakteristieken en kwaliteiten met de ontwikkelingen volgt de ambitie die sturend is voor de uitwerking van de legenda-eenheden van dit gebiedsprofiel. Een goed besef van de regionale positie van de Delflandse Kust werkt hierbij verhelderend. Het gaat bij dit ambitiebeeld niet om een nieuwe visie op de Delflandse Kust, maar wel om een accent op de ruimtelijke kwaliteit.

De belangrijkste ambities waar het gebiedsprofiel zich op richt zijn:

- ruimte voor natuurlijke dynamiek in de kuststrook
- zonering als basis voor gebruik
- kwalitatief hoogwaardige en complementaire Badplaatsen
- bereikbaarheid badplaatsen versterken

Ruimte voor natuurlijke dynamiek in de kuststrook

Ten opzichte van de kuststrook ten noorden en ten zuiden van de regio is de Delflandse Kust smal. Daarbij kent de regio, met de steden Den Haag en Rotterdam en ook de kassen van het Westland, een sterk verstedelijkt achterland. De kuststrook is in zijn gebruikswaarde en verschijningsvorm een belangrijke tegenhanger van het stedelijk gebied. Binnen de strook is in de komende jaren meer ruimte voor natuurlijke processen als gevolg van wind en water. De komst van de Zandmotor en de ingrepen in Westduinpark dragen bij aan deze processen.

Strand en duinen

Stads- en dorpsranden

Infrastructuur en vaarten

Zonering als basis voor gebruik

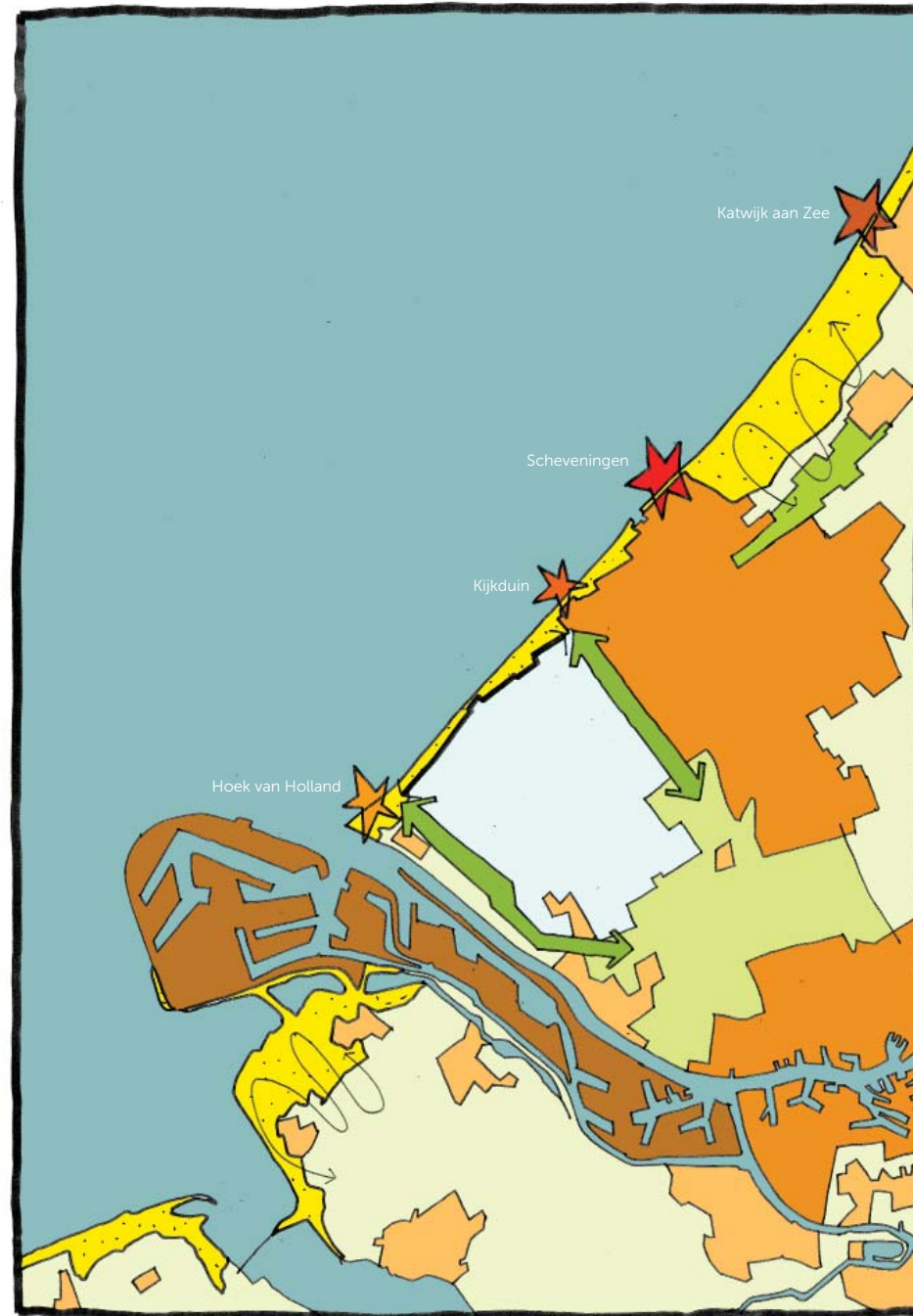
Doordat het gebied voorziet in de recreatieve behoefte vanuit de regio is er een behoorlijke druk op de smalle strook. Door het sterk verstedelijkte achterland, tot bijna op het duin, lopen de hoofdroutes langs de kust, zowel voor auto als fiets, op een smalle strook evenwijdig aan de kust. Op de Zuid-Hollandse eilanden en ten noorden van Den Haag is er sprake van een min of meer ruraal landschap achter de kust waardoor er ook haaks op de kustlijn veel meer mogelijkheden zijn voor routes en recreatieve bewegingen.

Het strand en de duinen vormen in de regio Delflandse Kust een continue, maar relatief smalle strook van de haven van Scheveningen tot aan de Nieuwe Waterweg. Kijkduin en Hoek van Holland zijn belangrijke trekpleisters elk met een ander karakter. De aanwezigheid van deze badplaatsen en hun hoofdtoegangswegen leidt tot intensief gebruik in de directe omgeving. Ter hoogte van het Westland zijn de strandopgangen en bijbehorende voorzieningen vooral in gebruik bij de lokale bevolking. Daarnaast is dit deel meer in gebruik bij wandelaars en fietser die van de natuur genieten. Een zonering met meer intensieve delen bij de badplaatsen en een meer luwe zone in het midden is sturend bij de komende ruimtelijke ontwikkelingen.

Binnen de kuststrook is een vrij compleet netwerk voor fietsen en wandelen aanwezig. Het fietspad op de grens van de duinen en het Westland biedt een contrastrijk beeld tussen 'binnen' en 'buiten'. Zowel bij Hoek van Holland als in de Westlandse Zoom is er sprake van een overlap van de functies wonen met recreatief gebruik. Het netwerk van recreatieve routes is hier fijnmazig.

Kwalitatief hoogwaardige en complementaire Badplaatsen

De badplaatsen langs de kust in Zuid Holland hebben een verschillend karakter. Scheveningen is 'de badplaats' voor vermaak en entertainment

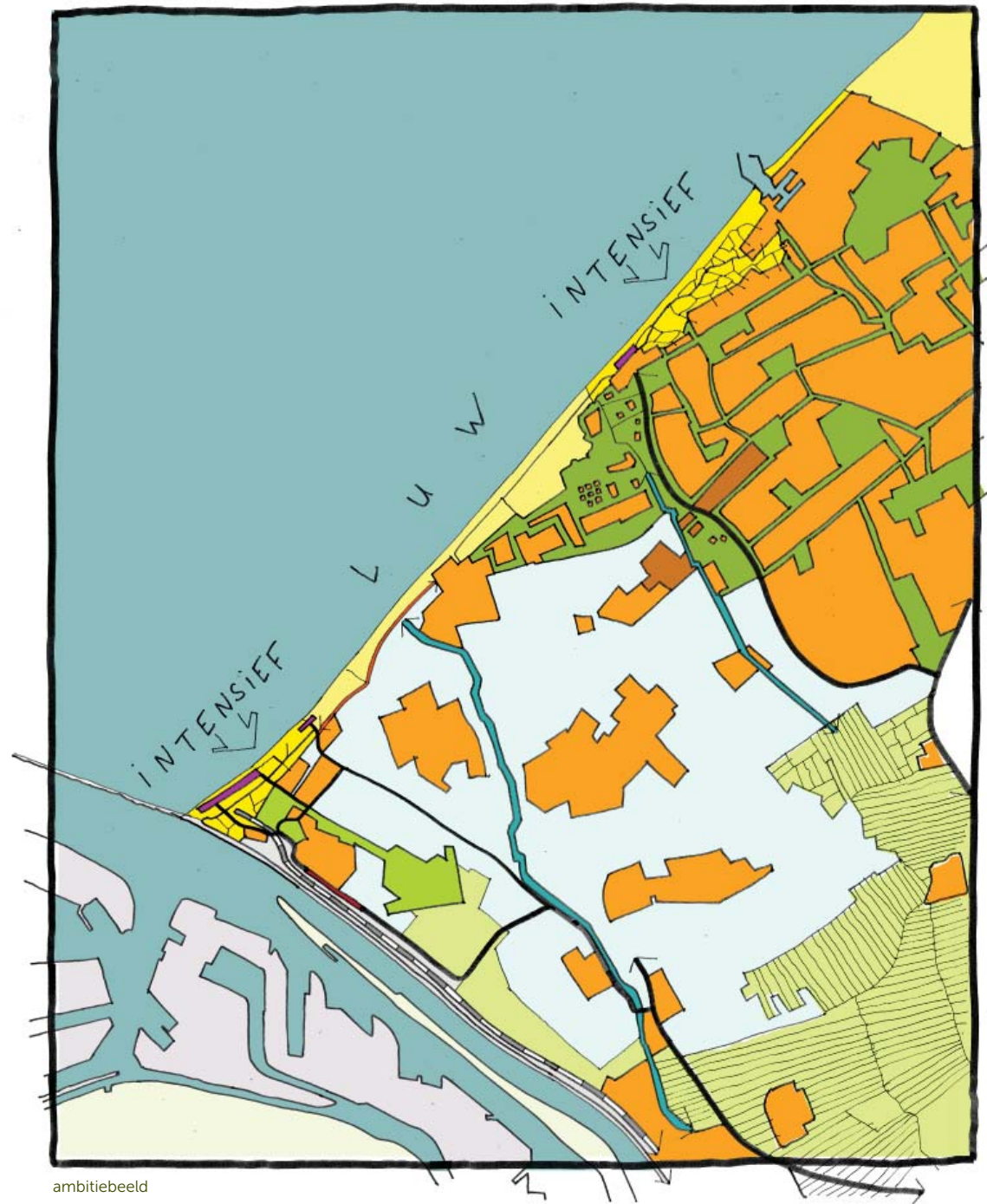

regionale positie Delflandse Kust

met het Kurhaus als icoon. Kijkduin profileert zich als familie badplaats en Hoek van Holland is gericht op 'activiteiten' en is jaarrond een ontmoetingsplek.

Bereikbaarheid badplaatsen versterken

De beide flanken aan de noord en de zuidzijde vormen de belangrijkste toegangspoorten voor de badplaatsen. Bij Hoek van Holland wordt de bereikbaarheid vergroot door het nieuwe light-rail station. Een andere maatregel is het oplossen van de ontbrekende schakel in de Hoekse Baan. Bij de Lozerlaan is het vergroten van de doorstroming een kwaliteitsverbetering.

ambitiebeeld

2 Legenda-eenheden

Kenmerken, ontwikkelingen en ambities

In dit hoofdstuk worden de kaarten en legenda-eenheden uit de Provinciale Kwaliteitskaart uitgewerkt voor de regio Delflandse Kust. Per kaart krijgt u beknopt inzicht in de kenmerken, de ontwikkelingen en de ambities. Daarbij worden de ambities die in de Provinciale Kwaliteitskaart zijn vastgesteld, aangevuld met regiospecifieke doelstellingen.

De kenmerken, ontwikkelingen en ambities zijn kort en kernachtig geformuleerd. Er is hier niet gestreefd naar een complete en uitputtende beschrijving van deze zaken. Aanvullende en meer uitgebreide beschrijvingen zijn te vinden in de diverse deelstudies die opgenomen zijn in het bronnenoverzicht.

Begrenzing

De plangrens van het gebiedsprofiel is vastgelegd door de provincie Zuid-Holland. Met de partners van de Delflandse Kust is afgesproken om 'over de grenzen heen te kijken' om het gebied in de regionale context te plaatsen. Op de kaarten zult u dus structuren zien die over de plangrens van het gebiedsprofiel heen gaan. Echter de geformuleerde ambities beperken zich tot de zaken die binnen de plangrens vallen.

Basis voor uitwerking

Hiernaast is als basis voor de uitwerking de relatie weergegeven tussen de bepalende tijdsfases met hun landschapselementen en de legenda-eenheden waarin deze karakteristieken terugkomen en zijn uitgewerkt.

Tijdfases met kenmerken

Landschapselementen

Legenda-eenheden

- strandwallen
- verschuivende kustlijn
- zee, strand en duinen
- landgoederen en bos
- Nieuwe Waterweg

- Natuurlijke duinen (pag. 20)
- Identiteitsdragers van Zuid-Holland (pag. 48)
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap (pag. 42)
- Rust en stilte (pag. 52)
- Historische landgoederen in de binnenduinrand (pag. 26)

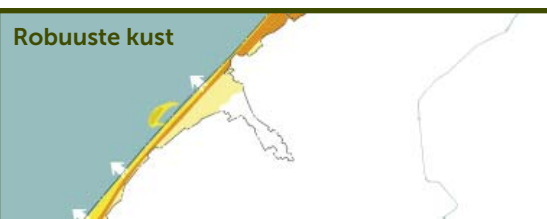
- vaarten
- kassen
- Den Haag

- Water als structuurdrager (pag. 32)
- Kwaliteit van de stads- en dorpsrand (pag. 36)
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap (pag. 42)

- verbindingen naar de kust
- flanken
- Kijkduin
- Hoek van Holland

- Weg door stad en land (pag. 28)
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap (pag. 42)
- Kwaliteit van de stads- en dorpsrand (pag. 36)
- Doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving (pag. 30)

- strandrecreatie jaarrond
- kustverdediging

- Natuurlijke duinen (pag. 20)
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap (pag. 42)
- Rust en stilte (pag. 52)
- Identiteitsdragers van Zuid-Holland (pag. 48)

de vier tijdfases zijn vertaald naar landschapselementen, die vervolgens voorkomen in de legenda-eenheden

Natuurlijke duinen

Vanuit de tijdlagen in het verhaal is dit een belangrijke legenda-eenheid, die het grootste deel van het gebied beslaat. De recreatieve component van wandelen, fietsen, etc. is beschreven onder gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'natuurlijke duinen' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

Duinen

- De gehele duinstrook binnen het profiel tot en met het Staelduinse Bos is onderdeel van de EHS en heeft bijna in haar geheel de status van Natura2000-gebied.
- Gehele Delflandse Kust is recentelijk versterkt.
- Natuurlijke processen van wind en water geven vorm aan het gebied.
- Van Hoek van Holland tot Slag Vlugtenburg ligt een met struweel begroeiende, smalle duinvlakte met natte valleien. Meerdere wandel- en fietspaden ontsluiten de vlakte. De Rivierkant, Badweg en de Rechtestraat geven toegang tot het strand. Direct achter de duinen liggen enkele grote bungalowparken.
- Tussen de slagen Rechtestraat en Arendsduin is duincompensatie aangelegd ter compensatie voor gebied dat door de aanleg van de Tweede Maasvlakte is verdwenen. Tussen de oude en de nieuwe duinenrij is een natte duinvallei aangelegd.
- Tussen Slag Vlugtenburg en Ter Heijde ligt een meer luwe zone waar strandbezoek vooral komt van de lokale bevolking en de wandelaars en fietsers, die door het gebied trekken.

- Ten noorden van Ter Heijde is in het kader van de kustverdediging de duinenrij zeewaarts verbreed. Achter deze duinenrij ligt een reliëfarme duinvlakte, die bestaat uit duinen, duinbossen, graslanden, duinheiden, struwelen, ruigten en plassen. Een groot deel is in gebruik als waterwingebied en is beperkt toegankelijk. In de binnenduintrand liggen hier een aantal oude landgoedbossen.
- Tussen Kijkduin en de haven van Scheveningen strekt zich een duingebied uit van groter formaat, het Westduinpark, dat goed toegankelijk is, hogere en lagere duinen kent en zoveel mogelijk via natuurlijke processen beheerd wordt.
- Tussen slag Stuifkenszand en Ter Heijde ligt een scherpe grens tussen 'binnen' met het kassengebied en 'buiten' met de duinen.

Strand

- Het strand is een continue strook met verschillende sferen en intensiteiten in gebruik, zowel in als buiten het zomerseizoen.
- Van Hoek van Holland tot Kijkduin strekt zich achter een smalle duinreep een relatief breed strand uit. Bij de recente kustversterking is een extra breed strand aangelegd, dat door middel van onderhoudsuppleties in stand gehouden zal worden.

Badplaatsen

- Kijkduin vormt een traditionele familiebadplaats in de stadsrand van Den Haag. Via de Lozerlaan is Kijkduin verbonden met het achterland.
- De Zeekant bij Hoek van Holland bestaat uit meerdere strandpaviljoens aan een boulevard. De Maasdijk vormt de toegangsweg. Deze weg wordt ook voor de ontsluiting van het Westland gebruikt en is onvoldoende ruim gedimensioneerd voor zowel recreatief als werkverkeer.
- Het recreatieve programma ligt merendeels gekoppeld aan de strandopgangen.

(Groene) verbinding

- De ecologische verbinding tussen het duingebied ten westen van Hoek van Holland en Midden-Delfland is t.h.v. de Nieuwlandsedijk krap en vormt een flessenhals.
- De Poelzone vormt een potentiële ecologische verbinding dwars door het Westland tussen de duinen en Midden-Delfland.
- De groene verbinding tussen het duingebied rond Kijkduin en Midden-Delfland is geborgd in de Westlandse Zoom. Ten zuiden van de N464 is deze, gezien de geringe ruimte tussen de kassen, mager.

- duin / dynamisch natuurgebied
- (groene) verbinding
- badplaatsen
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust
- Midden-Delfland

Vakantiepark Vlugtenburg aan zee

Zandmotor

stuifduinen in Westduinpark

strandslag door natte duinvallei (compensatie Tweede Maasvlakte)

natte duinvallei nabij Hoek van Holland

reliëfarme duinvlakte (Westduinen)

Ontwikkelingen

Het kustbeschermingsprogramma heeft hier geresulteerd in een breder duin- en strandgebied, dat interessant is voor recreatief medegebruik. In de toekomst zal de 1ste duinenrij dynamisch beheerd worden, dat zal leiden tot meer zandverplaatsingen, toename van de natuurlijke dynamiek en op den duur tot een hogere natuurwaarde.

Hoek van Holland en Kijkduin blijven hun bestaand recreatief aanbod doorontwikkelen. Tevens kan verbreding van het aanbod plaats vinden, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe zoeklocaties voor strandhuisjes. Aan de kustzijde van Hoek van Holland wordt nagedacht over de mogelijke ontwikkeling van een zeejachthaven.

Ambities Kwaliteitskaart

Duin/ Dynamisch natuurgebied

- Veiligheidsmaatregelen zijn mede gericht op het versterken van het natuurlijk kustkarakter.
- Behouden van de bijzondere landschappelijke en natuurlijke kwaliteit. Beschermen en versterken van het reliëfrijke zandlandschap van jonge duinen. Natuurlijke processen als verstuiwing en vernatting bepalen, waar mogelijk, het beeld.

Badplaatsen

- Rond en in bebouwd gebied wordt de vernieuwing van de waterkering samen opgepakt met de stedelijke vernieuwing.
- Vergroten van de kwaliteit en de allure van de badplaatsen met versterking van de eigenheid van die plaatsen.

(Groene) verbinding

- Verbeteren van de toegankelijkheid voor recreatie via een netwerk van routes.
- Versterken van het ecologisch verband tussen zee- en landzijde.
- Versterken van het kustgevoel landinwaarts; het versterken van de visuele en fysieke verbinding

tussen duinen en achterland.

Atlantikwall

- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud en beleving van de elementen van deze verdediging-slinie (zie Identiteitsdragers van Zuid-Holland).

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

Duin / Dynamisch natuurgebied

- Stimuleer natuurlijke processen en laat deze sturend zijn, waardoor de duinen in zowel breedte als hoogte kunnen doorgroeien.
- Beheer actief om het deels met struweel dichtgegroeide duingebied weer een meer open karakter te geven.
- Handhaaf de bestaande zonering van intensief gebruikte zones rondom de badplaatsen en de meer luwe delen verder van de badplaatsen gelegen, door bij de positionering van meer intensieve activiteiten te kiezen voor koppeling met de badplaatsen.
- Houd de kuststrook zo breed mogelijk als belangrijke contramal van de stad.
- Verminder de barrièrewerking van ontoegankelijke duingebieden door ze wel toegankelijk te maken en te zorgen voor een passende inrichting t.b.v. de bestaande natuurwaarden. Mochten gebieden daadwerkelijk niet toegankelijk te maken zijn, kijk dan naar het verbeteren van aansluitingen en doorgangen zonder bestaande natuurwaarden aan te tasten.
- Handhaaf de scherpe overgang van 'binnen' en 'buiten' tussen Slag Stuijkenszand en Ter Heijde tussen het duinlandschap en het kassengebied.

Badplaatsen

- Badplaatsen mogen zich manifesteren met de boulevard en een herkenbare architectuur.

Hoogbouw is hierbij een optie indien de architectuur recht doet aan de unieke positie en niet strijdig is met bestaande kwaliteiten als kleinschaligheid en dorpsgezichten.

- Ontwikkel Kijkduin als familiebadplaats, complementair aan Scheveningen.
- Ontwikkel Hoek van Holland als jaarrond actief kustcentrum.
- Goede ontsluiting van de badplaatsen is belangrijk. Los de ontbrekende schakel op in de toegangsweg/Hoeksebaan bij Hoek van Holland en trek de spoorlijn (lightrailverbinding) door en realiseer een station nabij het strand.
- Indien Kaap de Goede Hoek wordt ontwikkeld,

dient dit te gebeuren met een uitstraling die recht doet aan de unieke positie te midden van de duinen en als badplaats van Rotterdam (Rotterdam aan zee!).

- Strandhuisjes bij de badplaatsen dragen bij aan de diversificatie van het aanbod van recreatieve mogelijkheden. Bij andere strandlagen is terughoudendheid gewenst m.b.t. de plaatsing van strandhuisjes en is het van belang dat de logistieke afwikkeling van parkeren en 'winteropslag' op goede manier is ingepast.
- De plaatsing van strandhuisjes mag de natuurlijke duinaangroei aan de voet van de bestaande

duinen en primaire duinvorming niet verstoren.

- De openbaarheid van het strand blijft, ook rondom strandhuisjes, gehandhaafd.

(Groene) verbinding

- Zorg voor groene, ecologische verbindingen tussen de kust en Midden-Delfland bij Nieuwlandse Dijk, Poelzone en Westlandse Zoom.

Sturing

De verantwoordelijkheid voor bovenstaande ambities liggen bij veel verschillende partijen.

bestaande situatie

met struweel begroeide duinvlakte omvormen tot een dynamisch en deels toegankelijk duingebied

Historische landgoederen in de binnenduinrand

Het betreft hier een uitloper van een stelsel van landgoederen op de strandwal

Kenmerken

De legenda-eenheid 'historische landgoederen in de binnenduinrand' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

- Op Landgoed Ockenburg is de Provinciale Verordening Ruimte, artikel 14 Landgoedbiotoop van toepassing. Langzamerhand heeft programma vanuit de stad een plaats gevonden binnen het landgoed: crematorium Ockenburgh, begraafplaats Westduin.
- Ockenburg is een besloten 'boslandgoed' met beperkte toegankelijkheid.
- In het verlengde van de Lozerlaan vormt de Ockenburghstraat tussen Den Haag en de Westlandse Zoom een fysieke barrière.
- De begrenzing van Ockenburgh vormt een gesloten, groene rand. Er zijn weinig doorzichten naar de achterliggende, groene binnenwereld.
- Ockenrode is een bosrijk en besloten landgoed op de overgang van de Westlandse Zoom en de duinen.

Ontwikkelingen

De landgoederen (huis met park) staan voor de opgave om de aanzienlijke beheerlasten op te brengen teneinde de bestaande kwaliteiten te kunnen handhaven. Verder zijn er geen grote

transformaties te verwachten.

Ambities Kwaliteitskaart

- Versterking van de afwisseling tussen beboste strandwallen met landgoederen en buitenplaatsen en open strandvlakten.
- Versterking van de kwaliteit van het ensemble van landhuis, bijgebouw, tuin en park. En verbetering van de herkenbaarheid van het landgoed in het landschap.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

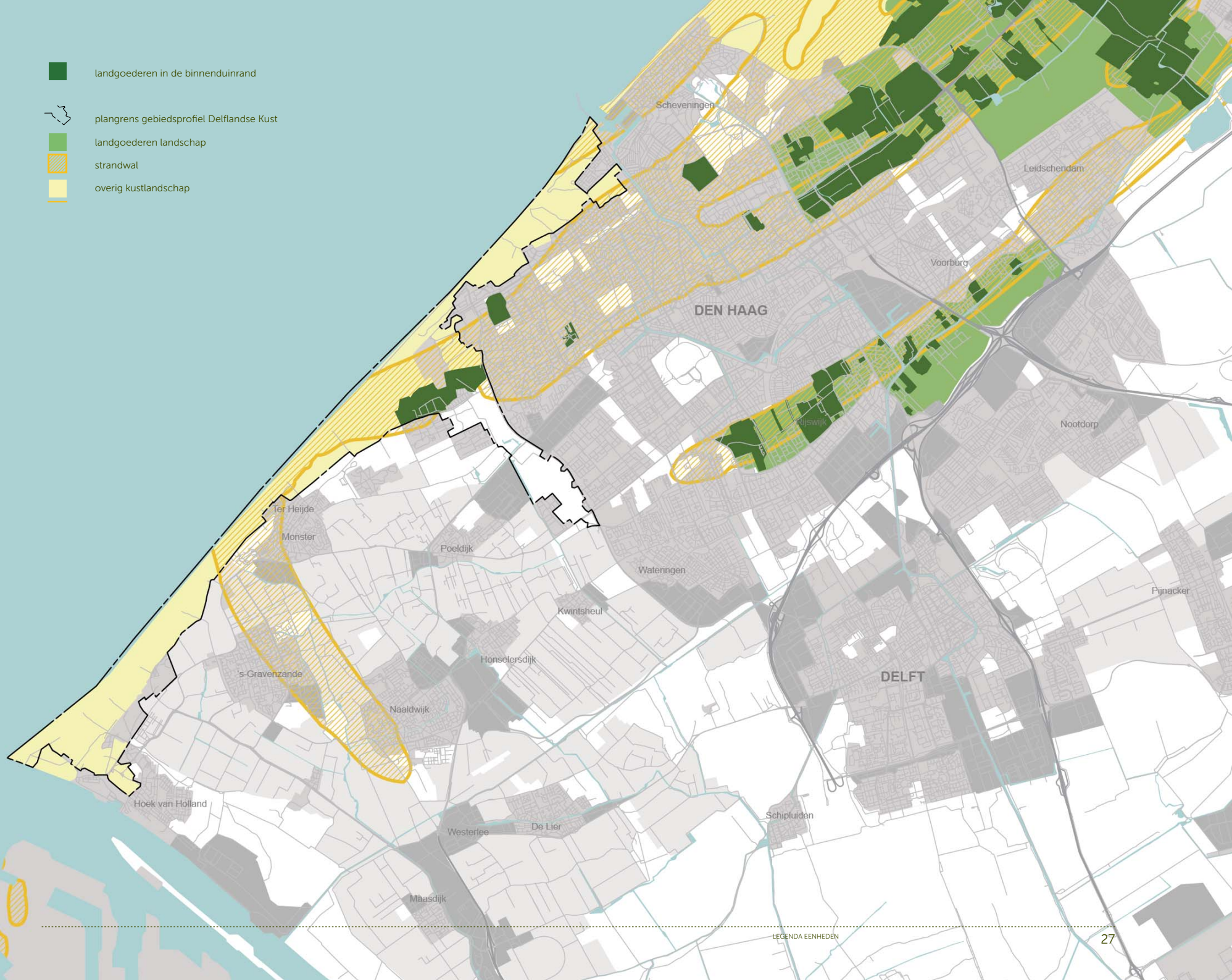
Landgoederen in de binnenduinrand

- Versterk de sfeer en uitstraling van de landgoederen Ockenburg en Ockenrode als herkenbare eenheden door in te zetten op een inrichting passend bij de oorspronkelijk allure van deze plekken.
- Laat de landgoederen een waardevol en samenhangend onderdeel zijn van de stadsrand van Den Haag door blijvend aandacht te besteden aan de ruimtelijke en functionele relaties met de omliggende groene recreatieve gebieden en woongebieden.

Sturing

Voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de landgoederen is de provinciale Verordening Ruimte, artikel 14 Landgoedbiotoop van toepassing.

- landgoederen in de binnenduinrand
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust
- landgoederen landschap
- strandwal
- overig kustlandschap

Weg door stad en land

De N-wegen zijn vooral van belang als achterland verbindingen voor de kust.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'weg door stad en land' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

- Komend vanaf de A4 vormen achtereenvolgens de N211, Lozerlaan, Ockenburghstraat en de Kijkduinsestraat de toegangsroute tot de kust. Deze 2x2-weg vormt een fysieke barrière tussen de Westlandse Zoom en Den Haag.
- Vanaf de A20 loopt de Maasdijk, de N220, als hoofdroute naar de kust en naar Hoek van Holland. De N220 is één van de belangrijkste transportroutes vanuit het Westland naar buiten toe. Tevens is deze weg de meest directe verbinding naar de kust vanaf Rotterdam-noord. Tijdens zomerdagen is deze weg te krap bemeten, wanneer zowel vrachtwagens uit het Westland als recreanten naar en van de kust gebruik maken van deze weg.
- De Hoeksebaan verbindt de Maasdijk met het bedrijventerrein aan de oostkant van Hoek van Holland. Momenteel loopt deze weg niet door tot aan de kust.
- De N211 en de Haagweg langs de binnenduinrand worden gezamenlijk omschreven als de kustweg. Deze weg is de verbinding parallel aan de kust tussen Hoek van Holland en Den Haag.

Ontwikkelingen

Het ontvlechten van het werkverkeer voor Westland en het strandverkeer en een goede

ontsluiting via de Hoekse Baan van de ferryterminal van HvH/Engeland zijn belangrijke agendapunten. Daarnaast zijn in de visie op Westlandse Zoom maatregelen geformuleerd voor het verbeteren van de doorstroming op de Lozerlaan en het ontvlechten van het langzaamverkeer.

Ambities Kwaliteitskaart

N-weg

- Bij nieuwe infrastructuur beweegt de weg waar mogelijk mee met de hoofdrichting van het landschap.
- Nieuwe of aan te passen infrastructuur wordt altijd beschouwd als een integrale gebiedsopgave inclusief inpassingvraagstukken. Onder inpassing wordt naast ligging in het landschap ook verstaan; omgaan met doorlopende landschappelijke structuren, logische oplossingen voor doorgaande recreatieve verbindingen en behoud van gebruikswaarde van het omliggend gebied.
- Waar N-wegen landschappelijke hoofdstructuren kruisen, bijvoorbeeld vaarten, dient de landschappelijke lijn als afzonderlijke structuur zichtbaar en herkenbaar te blijven (door bijvoorbeeld een brug). Deze 'contactpunten' worden met zorg ontworpen en komen terug in de beeldkwaliteitparagraaf.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende

ambities aan toe te voegen:

N-weg: verbinding naar de kust

- Verbeter de toegankelijkheid vanuit het achterland. Voor de badplaats Hoek van Holland kan dit door de ontbrekende schakel in Hoeksebaan op te lossen.

Dwarsverbinding

- Beperk de barrièrewerking van de Hoeksebaan door goede dwarsverbindingen.
- Versterk de relatie van de regio met de aanliggende wijken van Den Haag door herkenbare en veilige dwarsverbindingen van en naar Westlandse Zoom over de Lozerlaan.

N-weg: kustweg

- Verbeter de herkenbaarheid en de encenering van de kustweg. Het zicht vanuit de auto vanaf de kustweg draagt bij aan de beeld- en identiteitsvorming van de kust. Een afwisselend tracé (bochten, hoogteverschil) met wisselende zichten, een helder profiel en karakteristieke wegbeplanting maken van een gewone weg een 'scenic route'.

Sturing

Deze ambities zijn primair de verantwoordelijkheid van de provincie in samenspraak met de gemeenten.

- N-weg: verbinding naar de kust
- dwarsverbinding
- N-weg: kustweg
- plangrens
- autosnelweg afrit
- N-weg overig

Doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving

Deze legenda eenheid heeft vooral betrekking op doortrekking van de lightrail bij Hoek van Holland.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

- De Hoekse lijn loopt tussen Schiedam en Hoek van Holland. Rotterdam wil deze spoorverbinding transformeren tot een hoogfrequente lightrail. Er komt een nieuwe eindhalte aan het strand bij Hoek van Holland.
- Na de realisatie van de nieuwe halte wordt de huidige eindhalte verwijderd.
- De trajecten van tramlijnen 2, 3, 4 en 9 lopen van station Den Haag tot de Westlandse Zoom. Tramlijn 12 gaat naar Duindorp en vormt een directe verbinding vanaf het station Den Haag naar de kust.

Ontwikkelingen

Bij de haltes van de Westlandse Zoom zijn geen veranderingen te verwachten. Er komt een eindstation aan het strand voor de lightrail naar Hoek van Holland.

Ambitie Kwaliteitskaart

- Een visuele relatie tussen spoor en omgeving is gewenst; dit betekent dat ontwikkelingen rekening

houden met het zicht vanuit de trein op de omgeving.

- Voor het stedelijk gebied gelden speciale inpassingseisen. De stationsomgeving is een integraal onderdeel van het dorp en omgeving.
- Er ontstaan stationsgebieden met een aantrekkelijke kwaliteit die passend zijn bij de aard en omvang van het station, de stedelijke omgeving en haar ligging in het netwerk.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

Dwarsverbinding

- Voorkom barrièrewerking in noord-zuid richting bij doortrekken van de lightrail en de realisatie van een nieuw station aan het strand. Zorg voor goede inpassing bestaande routes.

Nieuwe halte / nieuw spoor

- Zorg voor een duidelijke sfeer en passende uitstraling van de buitenruimte bij het nieuwe station en een goede aansluiting op het strand.

Zie ook case: doortrekken lightrail

Sturing

De verantwoordelijkheid voor bovenstaande ambitie ligt primair bij de gemeente Rotterdam.

- nieuwe halte / nieuw spoor
- dwarsverbinding
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust
- station / spoor
- halte / spoor (lightrail / metro)
- stads- en dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer

Water als structuurdrager

Bij deze legenda eenheid draait het primair om de zee. De vaarten liggen formeel buiten de grenzen van gebiedsprofiel, maar worden meegenomen op de plekken waar deze de kuststrook raken.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'water als structuurdrager' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

- De Nieuwe Waterweg is een icoon voor het belang van transport over water (zee).
- Het Westland wordt dooraderd door een stelsel van grotere (vaarten) en kleinere waterlopen (wateringen), die van de kust naar Midden-Delfland lopen en vanuit de Westlandse Zoom door het hart van Westland.
- De Vlotwatering, Monstersevaart en de Poelwatering (Poelzone) verbinden de kust dwars door het Westland met Midden-Delfland. Op een beperkt aantal plekken is de oever van de Poelzone toegankelijk. Een doorgaande verbinding langs het water ontbreekt.
- Aan de westkant ligt de Noordzee.

Ontwikkelingen

Er zijn diverse studies verricht naar het versterken van de 'blauwgroene' structuur in het Westland. Komende jaren zal hier verdere uitvoering aan worden gegeven. In de nota 'Inzet Groen Haaglanden' is de eerste en tweede fase van de Poelzone opgenomen.

Ambities Kwaliteitskaart

- Een beleefbaar waterstelsel als dragende structuur van Zuid-Holland: verbeteren van de zichtbaarheid, toegankelijkheid, en uitstraling van het water.
- Waar mogelijk wordt gezocht naar vereenvoudiging van het waterbeheer en gewerkt aan een klimaatbestendige en robuuste inrichting van het watersysteem.
- Als ontwikkelingen plaats vinden aan vaarten buiten het stedelijk gebied, dan dragen deze bij aan versterking van hun rustige en voorname karakter, behoud en versterking van erfgoed als identiteitsdragers en herstel van continuïteit (ook aanliggend landschap) waar nodig.
- De oevers van vaarten zijn waar mogelijk openbaar toegankelijk. Om oevers en water toegankelijk en beleefbaar te houden is er geen ruimte voor verdere verdichting (privatisering) van de oevers, direct grenzend aan het water.
- Bewaken en herstellen van continuïteit van landschappelijke structuurdragers als vaarten waar nodig.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

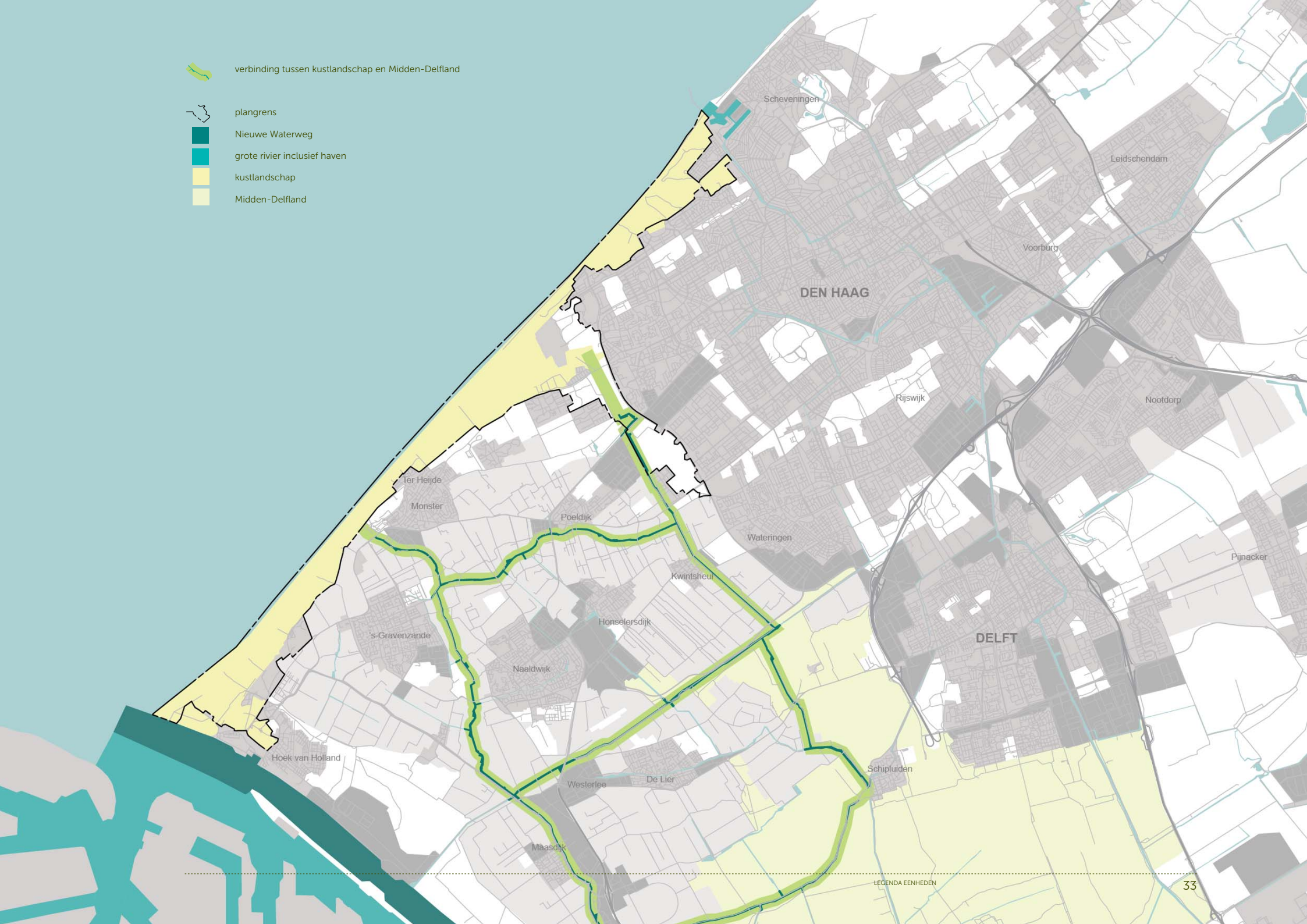
Verbinding tussen kustlandschap en Midden-Delfland

- Verder versterken van de blauwgroene verbindingen tussen kust en Midden-Delfland langs de Poelzone en de Wennetjes Sloot, Holle en Lange Watering en inzetten op het versterken van de dwarsverbindingen tussen eerstgenoemde verbindingen middels de Gantel, de Zweth en de West- en Oostgaag door het mogelijk combineren van de watergangen met fiets- en wandelpaden..
- Bij mogelijke nieuwe bruggen en vervanging van oude bruggen is de doorvaarbaarheid belangrijk aandachtspunt.

Sturing

Deze ambities rond de vaarten zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van Hoogheemraadschap en de gemeenten.

- verbinding tussen kustlandschap en Midden-Delfland
- plangrens
- Nieuwe Waterweg
- grote rivier inclusief haven
- kustlandschap
- Midden-Delfland

Kwaliteit van de stads- en dorpsrand

Dit is een van de belangrijkste legenda eenheden vanwege de uitstraling op en beleving van de Delflandse Kust. In deze legenda eenheid gaat het vooral om de ambitie en niet om het benoemen van de bestaande situatie.

Kenmerken

Bij de randen met een contactkwaliteit gaan bebouwd gebied en landschap op een afwisselende manier in elkaar over en zijn beiden verbonden door zichtbare en soms ook begaanbare doorlopende structuren, zoals wegen, paden, dijken, lanen, linten of waterlopen.

Bij de randen met een frontkwaliteit is er juist een scherpe grens tussen bebouwing en land, waarbij bebouwing en landschap wel 'met het gezicht naar elkaar' zijn gekeerd.

Overlap is een bredere zone waar stedelijk en meer landelijk programma tot een integrale rand verweven zijn. Vaak zijn deze zones goed dooraderd met recreatieve routes.

De legenda-eenheid 'kwaliteit van de stads- en dorpsrand' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

Overlap: Westlandse Zoom

De zuidwesthoek van Den Haag kent een geleidelijke overgang in de Westlandse Zoom en Westduinpark. Campings, villaparkjes, sportvelden, tuintjes, scholen vinden bij de westlandse Zoom een plek te midden van het groen. De Westlandse Zoom en Westduinpark zijn via laanstructuren verbonden met de parken binnen Den Haag en vormen gezamenlijk met deze groenstructuur als

het ware één groen netwerk.

Overlap: Hoek van Holland

De rand van Hoek van Holland kent een overlap met het duingebied. Een aantal kleine wijkjes en het Atlantikwall Museum liggen als losse satellietjes in de duinvlakte.

Front: boulevard Nieuwe Waterweg

Langs de Nieuwe Waterweg zijn alle facetten van de zee en de daarmee samenhangende activiteiten van cruiseschepen, watertaxi's en transport en opslag te beleven. Dit (verderop gelegen) decor vormt door zijn schaal en omvang een unieke plek in Nederland.

Front: binnen-buiten lijn

De Nieuwlandsedijk tussen slag Stuifkenszand en Ter Heijde volgt de binnenduintrand. Aan weerskanten liggen twee helder gedefinieerde werelden (contrast), die in niks op elkaar lijken: de natuurlijke duinen en het sterk bebouwde Westland. De beleefbaarheid van die twee uiteenlopende werelden zo dicht op elkaar is een kwaliteit.

Eén van de kwaliteiten van het fietspad op de grens ligt in de mogelijkheid om in en over de kassen te kijken. Daarnaast vormt de ademruimte

(contact) in de vorm van kleine weides, tuintjes, doorzichten over watergangen een belangrijke afwisseling bij een tocht langs het glas.

Ter Heijde ligt als een 'bakstenen met rode dakpannen' enclave vooruit geschoven in het duingebied. Het contrast dat dit oproept is een kwaliteit.

Front: Kijkduin

Kijkduin vormt een front aan zee. Er is sprake van een heldere grens, een boulevard aan de kust. Vanaf zee vinden we hier achtereenvolgens het strand, de strandpaviljoens, een duingebied met toegangspaden en de boulevard met bebouwing en horeca. Alles is daarbij gericht op de kust.

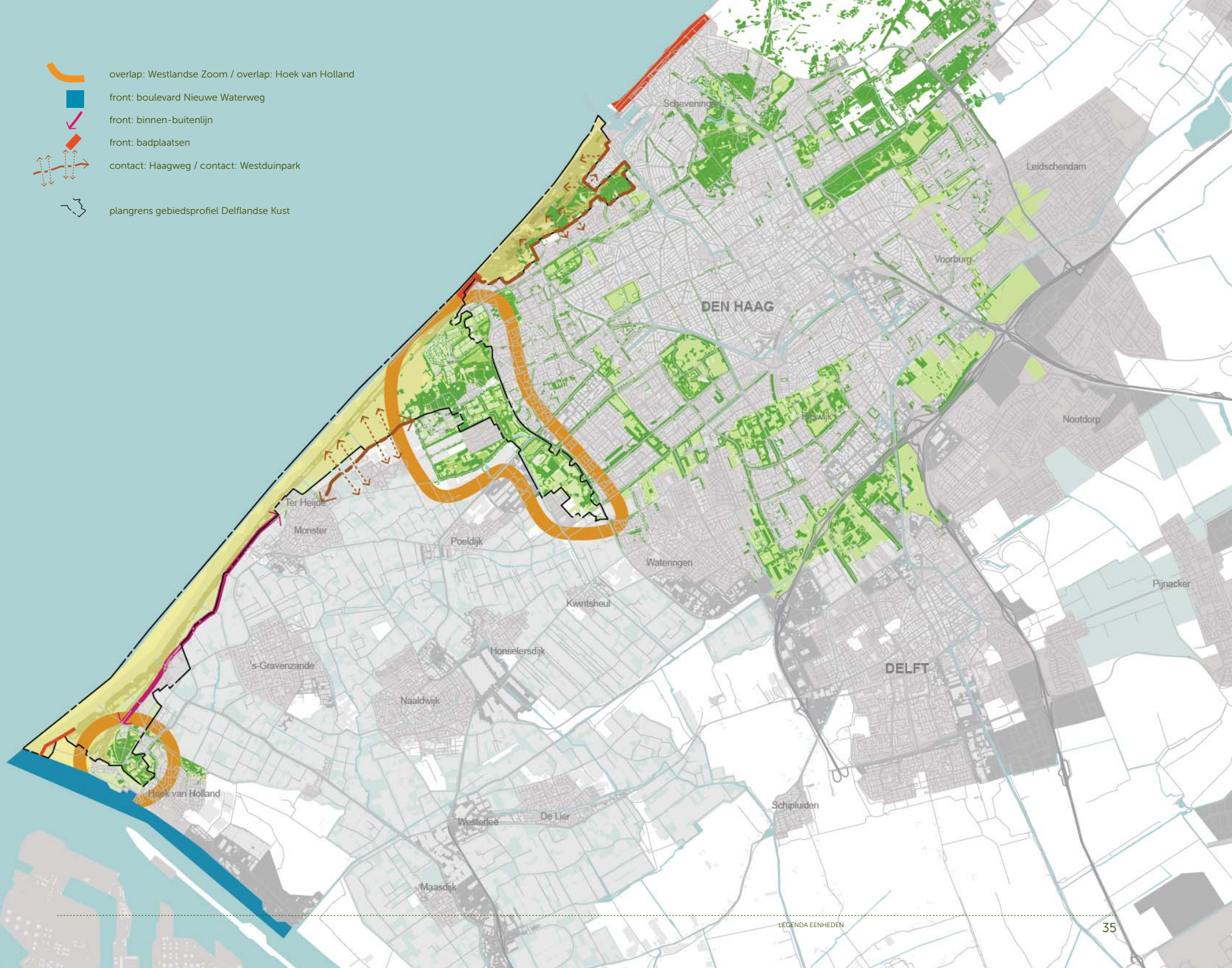
Contact: Haagweg

Ten westen van de Haagweg liggen de duinen tot aan de wegberm, aan de oostzijde ligt een lint. Over onbebouwde kavels zijn doorzichten naar het achterland, waardoor dit lint aan beide zijden 'ademruimte' heeft.

Contact: Westduinpark

Grondgebonden woningen aan het Westduinpark vormen een zachte rand. Er zijn goede aansluitingen vanuit de wijk het Westduinpark in.

- overlap: Westlandse Zoom / overlap: Hoek van Holland
- front: boulevard Nieuwe Waterweg
- front: binnen-buitenlijn
- front: badplaatsen
- contact: Haagweg / contact: Westduinpark
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust

Ontwikkelingen

De randen zijn plekken waar zich ontwikkelingen blijven voordoen. Hierbij kan het gaan om de transformatie van glas en sportvelden naar woningen of herbestemming van bestaande bebouwing. Een van de mogelijke ontwikkelingen is de transformatie van de recreatieterreinen. Mogelijk kan hierbij een kwaliteitsimpuls worden gegeven door goede integratie met de kwaliteiten van de directe omgeving. Dit is primair de taak van de ontwikkelaar in overleg met de gemeente.

Ambities Kwaliteitskaart

Ontwikkelingen aan de stads- of dorpsrand dragen bij aan het realiseren van een rand met overgangskwaliteit. Als hulpmiddel kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen de volgende overgangskwaliteiten: 1) de kwaliteit van het front; 2) contactkwaliteit en 3) de kwaliteit in de overlap.

Toelichting:

1. De kwaliteit van het front (contrast)

Een scherpe rand tussen bebouwing en land, waarbij de bebouwing en landschap 'met het gezicht naar elkaar' zijn gekeerd. Er zijn verschillende situaties denkbaar, waarbij landschappelijke grenzen zorgen voor een scherp contrast tussen bebouwing en landschap. De stad aan de rivier (waterfront), appartementgebouwen langs de duinrand of de bebouwingsrand aan een bos. Stad en buitengebied brengen hun eigen eigenschappen maximaal tot expressie. Vormen van hoogbouw kunnen hier aan het karakter bijdragen.

2. Contactkwaliteit

Bebouwd gebied en landschap zijn verbonden door zichtbare en begaanbare doorlopende structuren, zoals wegen, paden, dijken, lanen, linten of waterlopen. De structuur die stad en land verbindt, kan een herkenbare landschappelijke onderlegger hebben als een strandwal of

rivier. In andere situaties is het kavelpatroon doorlopend. Stad en ommeland blijven beide in hun eigen hoedanigheid herkenbaar en onderscheidend, maar worden in staat gesteld in elkaar door te dringen. Deze soort overgang is typisch voor dorpen of buitenwijken, waarbij de stedenbouwkundige opzet bijvoorbeeld geënt is op het oorspronkelijke landschappelijke (kavel) patroon.

3. De kwaliteit in de overlap

Tussen bebouwd gebied en landschap is een geleidelijke overgang. Stedelijke en landelijke programma's vloeien in elkaar over. Het zijn gebieden met een hybride uitstraling en betekenis: recreatiegebieden, sportvelden, volkstuincomplexen, golfbanen, enzovoorts. Er wordt een geïntegreerde ontwikkeling ontworpen van woon-, werk-, productie- en vrijetijdslandschappen die zoveel mogelijk aansluiten bij de ruimtelijke kwaliteiten van het omringende landschap en met een goede dooradering van recreatieve routes.

Ambitie Delflandse Kust

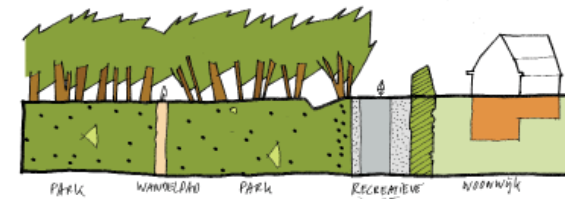
Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

Overlap: Westlandse Zoom

- Zet bij nieuwe ontwikkelingen in op een goede functionele dooradering van het gebied met routes. Zorg daar waar mogelijk voor een eenduidige en herkenbare inrichting die wat sfeer betreft aansluit op de kwaliteiten van het landschap van bos- en binnenduinrand.

Overlap: Hoek van Holland

- Ontwikkel bij Kaap de Goede Hoek een sfeer die passend is bij de bijzondere locatie in het duingebied. De ontwikkeling is te gast in het binnenduinmilieu dat als inspiratiebron en als

overlap: Hoek van Holland

overlap, Hoek van Holland

front naar zee, badplaats Kijkduin

waterfront, boulevard Nieuwe Waterweg

kader geldt.

Front: boulevard Nieuwe Waterweg

- Houd havenactiviteiten aan de overkant van de Nieuwe Waterweg beleefbaar.

Front: binnen-buiten lijn

- Houd de twee werelden aan weerskanten van de binnen-buitenlijn helder door het beleefbaar houden van het contrast tussen het natuurlijke duinlandschap en het glas.
- Benut aan binnenzijde doorzichten in vorm van weides, vaarten, weteringen, paden.

Front: badplaatsen

- Houd bij ontwikkelingen evenwijdig aan de kustlijn, bijvoorbeeld een voorzieningenstrip, het zicht op de zee vrij en waarborg een voldoende breed strand.

Contact: Haagweg

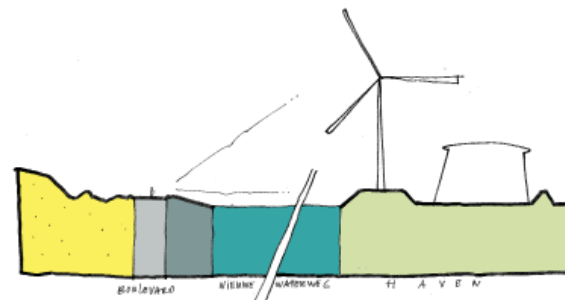
- Ontwikkel de Haagweg als contactzone via doorzichten, doorlopende routes en groene dooradering.

Contact: Westduinpark

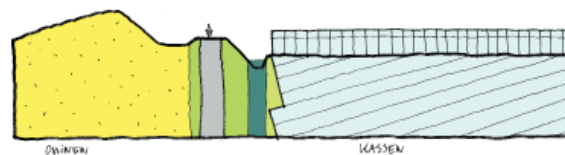
- Houd de toegankelijkheid van het Westduinpark vanuit de aanliggende wijken in stand.

Sturing

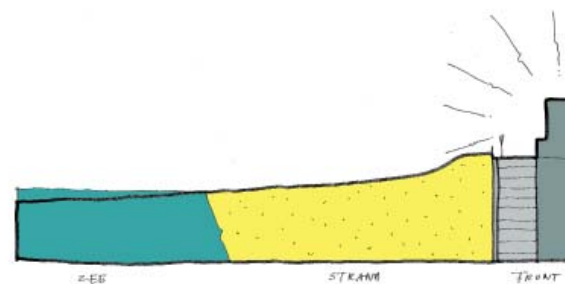
De verantwoordelijkheid voor bovenstaande ambities ligt primair bij de gemeenten.

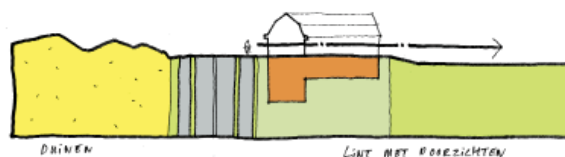
front: boulevard Nieuwe Waterweg

front: binnen-buitenlijn altijd tussen kustlandschap aan westkant en kassenlandschap aan oostzijde

front: badplaats Kijkduin

contact: doorzichten vanaf de Haagweg

contactzone, de Haagweg

'binnen-buiten' tussen duinen en Westland

'binnen-buiten' tussen duinen en Westland

Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap

Deze kaart is van belang vanwege de betekenis van de kuststrook als recreatiegebied voor de inwoners van de regio met Den Haag en Rotterdam en ook de landelijke aantrekkingskracht van de kust. De recreatie is een belangrijke economische factor.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

- Het strand en de duinen hebben, mede door de invloed van de natuurkrachten als zon en wind, jaarrond aantrekkingskracht op bezoekers en zijn de contramal van het achterliggende, verstedelijkte gebied.
- Het strand en de duinen kennen intensievere gedeelten nabij de toegangswegen, de badplaatsen en boulevards en meer luwe delen waar natuur, wandelen en fietsen centraal staan.
- Met name bij het Westland is er een zeer beperkte relatie met het achterland vanwege het over het algemeen als minder aantrekkelijk ervaren van het beeld van dit sterk bebouwde gebied en de beperkte route structuren.
- De N211 vormt een zware barrière tussen Den Haag en de Westlandse Zoom.
- Het fietspad langs de Nieuwe Waterweg heeft slechts een beperkt aantal overgangen over het spoor naar Hoek van Holland.
- Het waterwingebied Solleveld is beperkt toegankelijk voor bezoekers en is door de onderbreking van doorlopende route structuren afwijkend van karakter. Het gebied is toegankelijk

voor een beperkt aantal jaarkaarhouders. Het aantal jaarkaarhouders is bepaald aan de hand van de kwetsbaarheid van het gebied.

- De Westlandse Zoom heeft een belangrijke betekenis als sport- en recreatiegebied voor Den Haag en het Westland.
- In een deel van de duinen hebben natuurlijke processen de ruimte gekregen, waardoor een dynamisch landschap is ontstaan en valt te beleven.

Ontwikkelingen

Het belang van een aantrekkelijk landschap om te beleven en activiteiten te ontplooien blijft groot. Waar deze behoefte uit bestaat, is afhankelijk van trends en maatschappelijke ontwikkelingen. Kwalitatief goede voorzieningen zijn van groot belang voor zowel het hoofdrouthenetwerk en de fijnmazige fiets- en wandelroutes als de badplaatsen en boulevards. De druk op het vrijetijdslandschap blijft groot en de behoefte is divers. Langs de Zuid-Hollandse kust wordt gekeken naar mogelijkheden om de voorzieningen voor zeezeilen te vergroten.

Ambities Kwaliteitskaart

Vrijetijdslandschap

Ontwikkelen tot een samenhangend, gevarieerd,

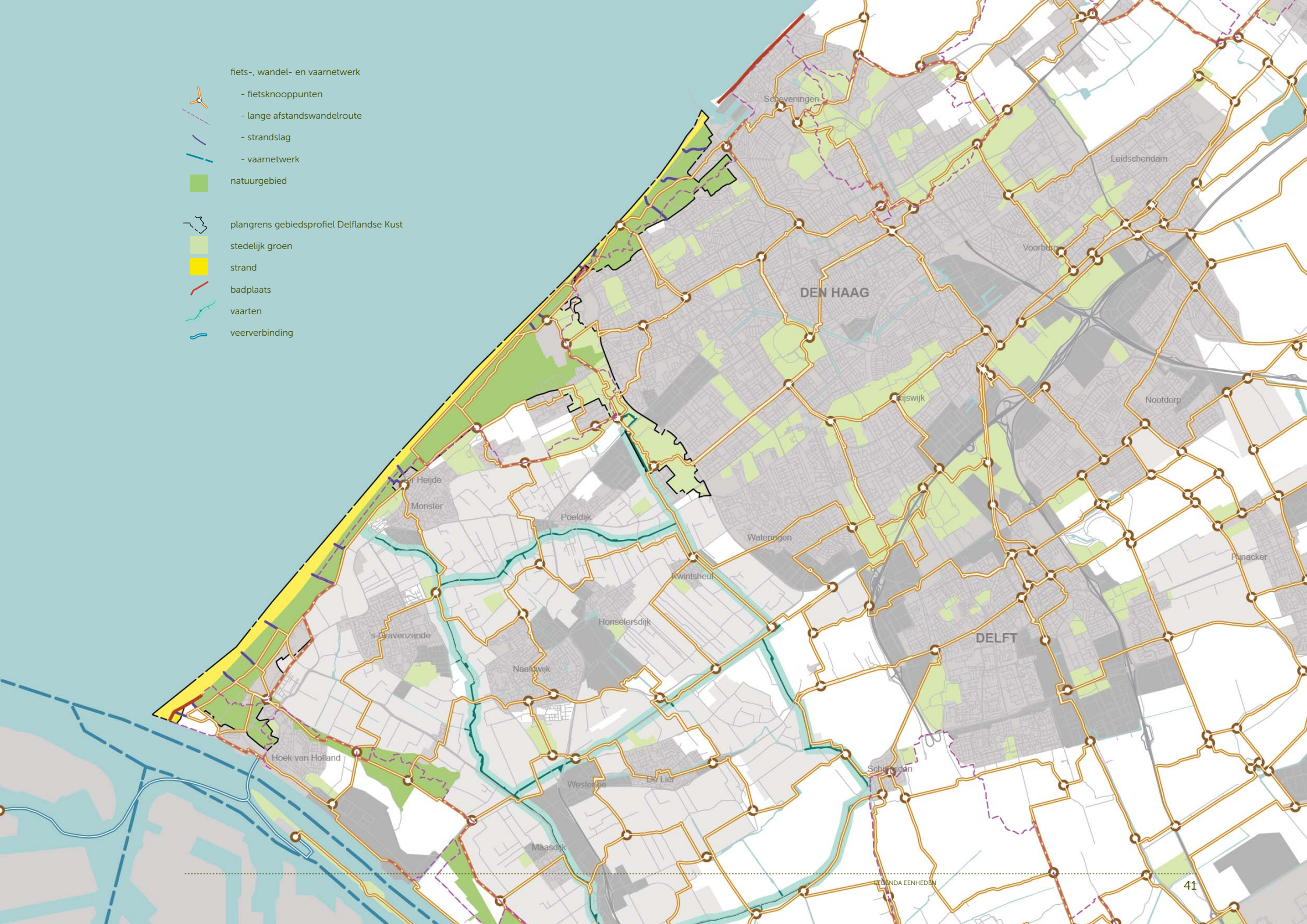
verbindend en aantrekkelijk stelsel van gebieden en routes op de schaal van de provincie door:

- Voorkomen van (nieuwe) obstakels in het recreatief netwerk door bijvoorbeeld verbreding en aanleg van wegen of nieuwe woonlocaties.
- Opheffen van barrièrewerking door het waar mogelijk toevoegen van openbare verbindingen en routes.

Fiets-, wandel- en vaarroutes:

- Sterke verbinding stad-land door een aansluitend routenetwerk voor fietsen, varen en wandelen. De basis van een regionaal fijnmazig netwerk wordt gevormd door de langeafstandsroutes aangevuld met stadlandverbindingen en de recreatietransferia. Maaswijdte routenetwerk: wandelaars 0.5 km, fietsers 2 km. Dit netwerk verbindt tevens het Zuid-Hollandse vrijetijdslandschap met omliggende provincies.
- Uitwerking van de regionale recreatieve bereikbaarheid naar routes en bestemmingen (transferia, poorten en toeristische overstappunten) vormt de basis voor het planologisch mogelijk maken van recreatieve ontwikkelingen rond de knooppunten. Voor de uitbreiding van recreatieve voorzieningen wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van cultuurhistorisch erfgoed, maar kunnen ook

- fiets-, wandel- en vaar netwerk
- fietsknooppunten
- lange afstandswandelroute
- strandslag
- vaar netwerk
- natuur gebied
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust
- stedelijk groen
- strand
- badplaats
- vaarten
- veerverbinding

nieuwe bijzondere locaties worden toegevoegd.

- Zuid-Holland is als waterprovincie bereikbaar en aantrekkelijk. Verbeteren van de recreatieve gebruikswaarde en belevingskwaliteit van de vaarnetwerken en daar waar mogelijk toevoegen van nieuwe verbindingen. Havens, aanlegplaatsen en dergelijke zijn onderdeel van het netwerk.

Stedelijk groen/recreatiegebieden:

- Verbinden van het stedelijk groen (binnen en buiten de contour) door middel van recreatieve doorgaande routes die aansluiten op het recreatief routenetwerk.
- Ontwikkelingen dragen bij aan het verbeteren van de kwaliteit ter plaatse en de samenhang tussen het binnenstedelijk en buitenstedelijk groen.
- Ontwikkelingen vergroten de diversiteit in ruimtelijke inrichting en programma tussen de verschillende recreatie- en groengebieden. Deze diversiteit is gebaseerd op de ligging ten opzichte van het stedelijk weefsel, de recreatievraag, de landschappelijke kenmerken ter plaatse en de ligging ten opzichte van andere stedelijk groen. Het aanbod wordt hierdoor specifiek en sterker verbonden met de Zuid-Hollandse kwaliteiten.
- Waar nodig en mogelijk toevoegen van nieuw stedelijk groen of recreatiegebied.

Natuurgebieden:

Toegankelijk en beleefbaar maken van unieke natuurlandschappen van Zuid-Holland in evenwicht met de ecologische draagkracht ter plaatse.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

Fiets-, wandel- en vaarroutes

- Versterk het netwerk van vaarten in Westland als route voor varen en fietsen en als toegang tot de kust.
- Biedt aantrekkelijke, veilige en herkenbare routes vanuit Den Haag en het Westland tot de Westlandse Zoom.
- Zorg in de Westlandse Zoom voor stevige oost-westverbindingen.
- Creëer een zo compleet mogelijk doorgaand fietsnetwerk langs de kuststrook tussen Hoek van Holland en Scheveningen.

Natuurgebied

- Vergroot de natuurlijke dynamiek van de kust en de duinen.
- Streef naar (gedeeltelijke) openstelling of het verminderen van de barrièrewerking van de Waterleidingduinen.
- Streef naar behoud van de differentiatie van de kuststrook in meer intensieve en meer luwe delen. Stem hier de programmatische behoefte en inrichting op af.
- Houd in de natuur- en duingebieden de historische elementen zoals resten van de Atlantikwall en overblijfselen van oude ontginningspatronen en waterleidingkanalen rond Solleveld herkenbaar en beleefbaar.

Sturing

De ambities rond de fiets-, wandel en vaarroutes zijn vooral de verantwoordelijkheid van de gemeenten en provincie. De ambities in de natuurgebieden zijn de verantwoordelijkheid van de beheerders en de provincie.

breed strand

strandslag naar breed strand

fietsroute langs de kust

strand nabij strandslag Rechtestraat

fietspadennetwerk door Westduinpark

recreatief gebruik van Slaperdijk

Identiteitsdragers van Zuid-Holland

Bij de selectie van de identiteitsdragers is vooral gelet op datgene dat van belang is voor de gehele provincie en in de omgeving doorloopt of terugkeert.

Kenmerken

De legenda-eenheid 'identiteitsdragers van Zuid-Holland' heeft in deze regio de volgende kenmerken:

Nieuwe Waterweg

De Nieuwe Waterweg is het laatste stuk van de verbinding met zee, en kwam in 1872 tot stand. Voorbij varende, gigantische zeeschepen geven het strand bij Hoek van Holland extra belevingswaarde.

Deltawerken

De Maeslantkering, een beweegbare stormvloedkering, vormt door omvang, techniek en functie een monument in de Nieuwe Waterweg.

Atlantikwall

Dit relict van de Duitse bezetting is onderdeel van een verdedigingslinie die liep van Noorwegen, via Denemarken, Duitsland, Nederland en België naar Frankrijk tot aan de grens met Spanje. Deze verdedigingslinie bestond uit kustbatterijen, versperringen (o.m. tankvallen, drakentanden, muren) en ondersteuningsbunkers. Ook het Fort aan den Hoek van Holland uit de 19e eeuw behoorde hiertoe. In 1889 door Nederlanders

gebouwd ter verdediging van de ingang van de Nieuwe Waterweg.

Deze relicten vormen een tastbaar onderdeel van de recente wereldgeschiedenis en horen daarmee in het rijtje identiteitsdragers thuis.

Ontwikkelingen

Veel bunkers met hun gangenstelsels en verdedigingswerken liggen verscholen (bv. Staelduijnse Bos) of staan onbenut in het duinlandschap, maar ze hebben wel een groot potentieel om bezocht en/of herbestemd te worden. Een voorbeeld daarvan is het van oorsprong Nederlandse Fort aan den Hoek van Holland uit 1889 (door de Duitse bezetter opgenomen in de Atlantikwall) waarin het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum is gehuisvest. Vanwege de bijzondere vestingwerken is het Vineta duin voorgedragen als Rijksmonument.

Ambities Kwaliteitskaart

- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud van de uitzonderlijke kwaliteit van de identiteitsdrager en het leesbaar houden van het verhaal dat deze oriëntatiepunten in tijd en ruimte vertellen.
- In standhouden en versterken van de beleefbaarheid van de identiteitsdragers met

aandacht voor bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gebieden.

Ambitie Delflandse Kust

Voor de Delflandse Kust zijn daar vanuit de specifieke kenmerken van de regio de volgende ambities aan toe te voegen:

Atlantikwall

- Zet in op het behouden en beter herkenbaar maken van de restanten van de Atlantikwall en het verbeteren van beleefbaarheid/ toegankelijkheid via routes.

Sturing

Deze ambitie is een gedeelde verantwoordelijkheid van provincie, gemeenten en terreinbeheerders.

- Atlantikwall / Fort aan den Hoek van Holland
- plangrens gebiedsprofiel Delflandse Kust
- Nieuwe Waterweg
- Deltawerken (Maeslantkering)

de Nieuwe Waterweg is een icoon voor het belang van transport over water (zee)

Atlantikwalmuseum

Rust en stilte

Kenmerken

De stiltegebieden geven een indicatie van het landelijke gebied van Zuid-Holland. Het zijn de (relatief) luwe gebieden met beperkte verstedelijking, waar het dagelijks geluid de 40 decibel niet overstijgt. Hier vindt men rust en stilte als contrast met het dynamisch stedelijk gebied. In de stiltegebieden is alleen ruimte voor "gebiedseigen" geluid. Dit gebied kan gezien worden als een van de luwe delen van de kuststrook.

Ontwikkelingen

Voor dit gebied zijn geen ontwikkelingen voorzien die strijdig kunnen zijn met de doelstellingen.

Ambitie

De huidige stille gebieden stil houden als belevingskwaliteit van het buitengebied.

Ambities Delflandse Kust

Stiltegebied

De beleving van rust en stilte kan vergroot worden indien er de mogelijkheid is voor enkele (bescheiden) routes door het gebied.

Sturing

De verantwoordelijkheid voor bovenstaande ambitie ligt primair bij de provincie en gemeenten.

stiltegebied

plangrens gebiedsprofil Delflandse Kust

3 De cases

In dit hoofdstuk worden een tweetal cases getoond. Deze cases illustreren op welke wijze het gebiedsprofiel werkt bij de afwegingen van een ruimtelijke opgave in de regio.

Bij de cases wordt eerst kort beschreven waarom deze is geselecteerd en wat de opgave is. Daarna wordt gekeken welke legenda eenheden van invloed zijn op de geselecteerde locatie. Uit deze legenda eenheden worden vervolgens de kenmerken en ambities gefilterd welke aan de orde zijn. Deze ambities worden vervolgens voor deze concrete opgave vertaald naar bouwstenen. Een vergelijkbare stap wordt straks aan de initiatiefnemer of aan de gemeente gevraagd. Door vervolgens de bouwstenen te combineren en accenten te leggen ontstaan kansrijke oplossingsrichtingen met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

De ateliers draaide op deze wijze om de dialoog tussen de provinciale kaders en de lokale planvorming. Het illustreert een manier van denken: het elkaar bevragen over en het interpreteren en doorvertalen van de ambities. Bij de uitkomsten is geen sprake van een 'ontwerp', de cases illustreren hoe het gebiedsprofiel kan helpen om met de ambities aandachtspunten en mogelijke oplossingsrichtingen te formuleren bij de lokale planvorming.

De twee cases die hier voor de Delflandse Kust worden gepresenteerd zijn:

- Doortrekken van de lightrail bij Hoek van Holland
- Ontwikkeling van een woonpark bij Kijkduin Binnen

Doortrekken lightrail

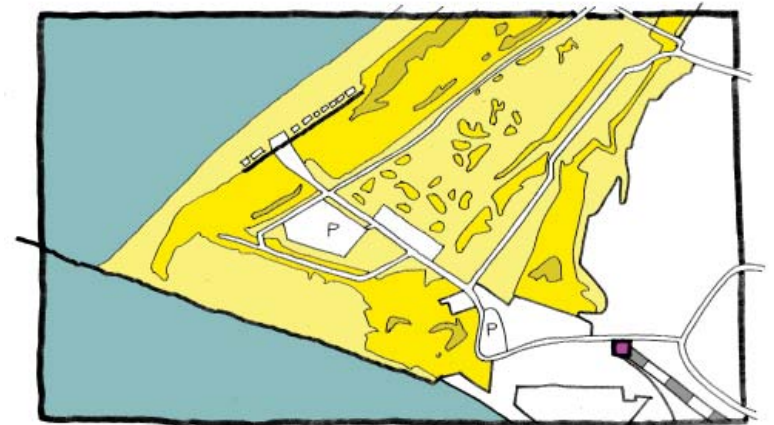
Waarom deze case

De Delflandse Kust is vanuit het achterland vooral toegankelijk via de flanken. Waar de flanken de kust treffen, liggen de badplaatsen met de intensief gebruikte delen. Een belangrijke ontwikkeling is de inzet om deze badplaatsen in de komende jaren beter toegankelijk te maken. De infrastructuur wordt op verschillende plekken aangepast, aangevuld en verbeterd.

Opgave

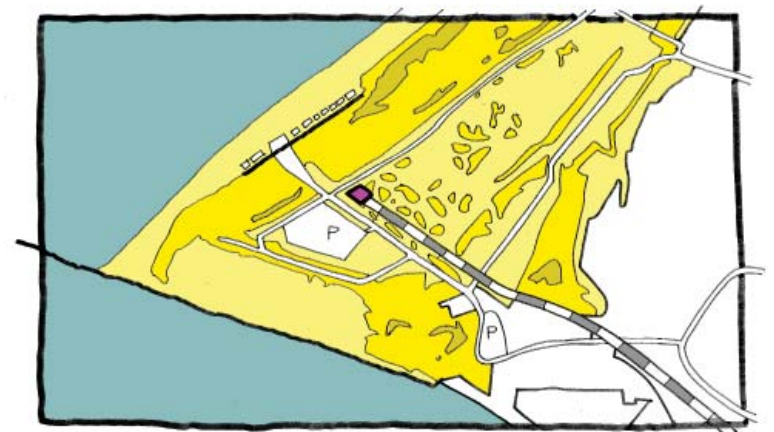
In Hoek van Holland is besloten om de bestaande spoorlijn door te trekken naar de kust, de exacte tracering wordt onderzocht. Over het spoor zal een lightrail gaan rijden naar een nieuw station vlak achter het strand. Dit met het oogmerk om de strandgangers een aantrekkelijk alternatief te bieden voor de auto. Deze aanpak kan de toevoerwegen ontlasten op de mooie en drukke

Legenda-eenheden en ambities

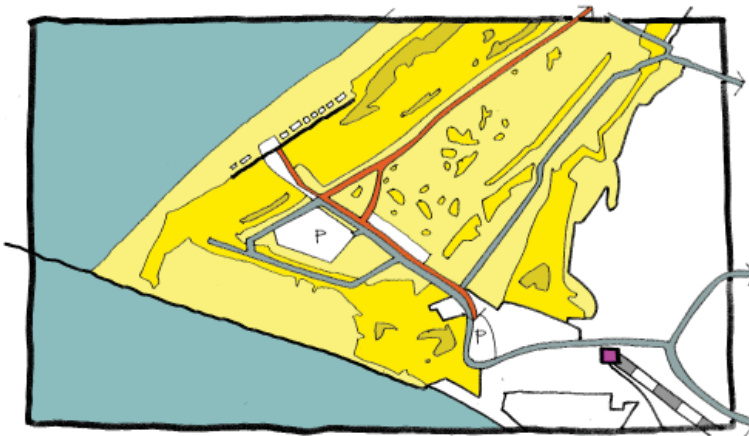

reliëfrijk zandlandschap van jonge duinen beschermen en versterken

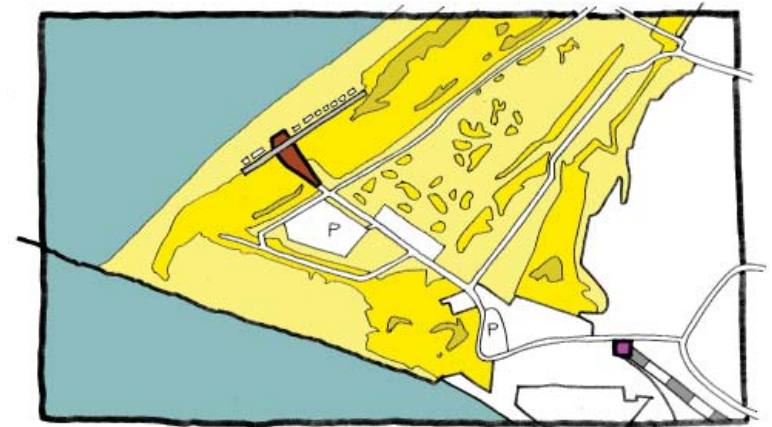
Bouwstenen

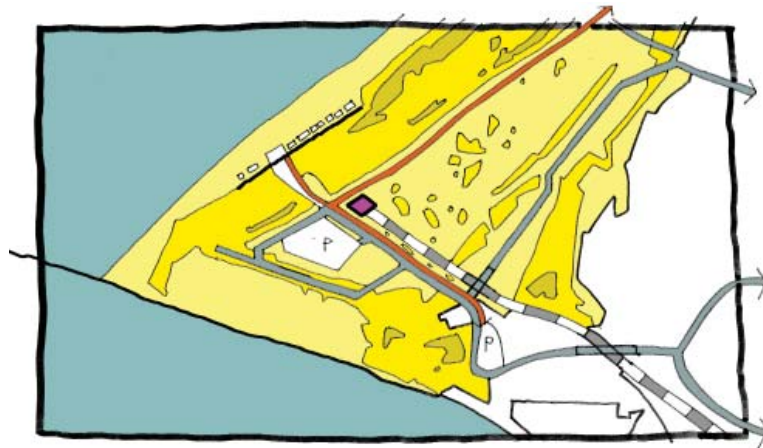
spoorlijn inbedden in duinlandschap

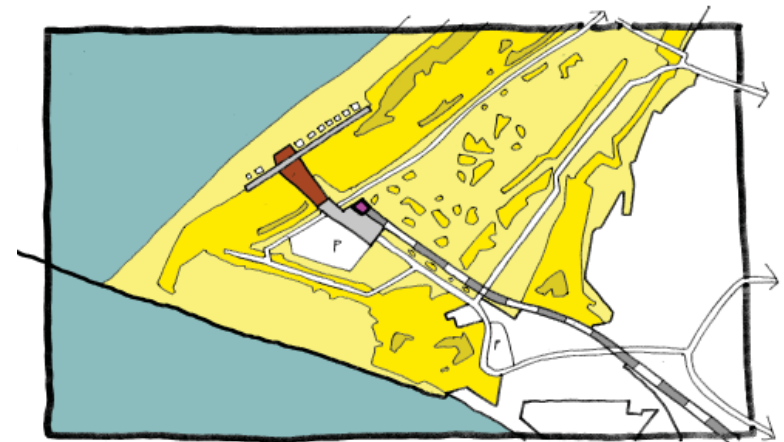
netwerk fietsverbindingen in tact houden, kruisen wegen als gebiedsopgave

kwaliteit en allure badplaatsen versterken, aantrekkelijke stationsomgeving realiseren

- doorgaande fietsverbinding niet kruisen: kopstation ten oosten van fietsroute positioneren
- comfortabele gelijkvloerse kruisingen met autoverkeer

nieuw plein doortrekken als bouwsteen voor creëren van een goede omgeving

dagen. De opgave is om vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit de nodige aandachtspunten en handreikingen te formuleren bij het ontwerpen en realiseren van deze spoorlijn. Het eindresultaat is een overzicht van criteria die richtinggevend zijn bij de uitwerking.

Legenda eenheden en ambities

Op de locatie, aan de rand van Hoek van Holland en doorlopend in de duinen tot bijna aan het strand, spelen vanuit het gebiedsprofiel de volgende legenda eenheden een rol:

- Natuurlijke duinen
- Weg door stad en land
- Doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving
- Kwaliteit van stads- en dorpsrand
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdslandschap
- Identiteitsdragers van Zuid-Holland

Als we deze legenda eenheden doornemen dan geven de volgende ambities sturing aan de oplossingsrichting en vormgeving van de doortrekking van de lightrail:

- De doorgetrokken spoorlijn doorsnijdt of ligt op de grens van het duingebied. Een belangrijke ambitie voor de kuststrook is om reliëfrijk zandlandschap van jonge duinen te beschermen en te versterken. Natuurlijke processen als verstuiving moeten daarbij de ruimte hebben.
- Hoek van Holland is een van de twee badplaatsen langs dit deel van de Delflandse Kust. Het beter bereikbaar maken van de intensief gebruikte plek sluit aan bij de ambitie om de bestaande zonering vast te houden. De komst van het station ondersteunt de ambitie om Hoek van Holland te ontwikkelen als jaarrond actief kustcentrum.
- De inzet is om bij de badplaatsen de kwaliteit en allure te versterken. Die ambitie geeft sturing aan de opbouw van het station en de inrichting van de stationsomgeving.
- Bij het doortrekken, kruist de spoorlijn twee

bestaande wegen. De ambitie is dat nieuwe of aan te passen infrastructuur wordt beschouwd als een integrale gebiedsopgave inclusief inpassingsvraagstukken. Onder inpassing wordt naast de ligging in het landschap ook verstaan; omgaan met doorlopende landschappelijke structuren, logische oplossingen voor doorgaande recreatieve verbindingen en behoud van gebruikswaarde van het omliggend gebied.

- De ambitie is dat er aantrekkelijke stationsgebieden ontstaan met een kwaliteit die past bij de aard en omvang van het station en haar omgeving. Bij het nieuwe station Hoek van Holland Bad moet gezorgd worden voor een passende uitstraling van de buitenruimte en een goede aansluiting op het strand.
- De omgeving van Hoek van Holland is een typische overlap dorpsrand waarin stedelijke en landelijke programma's in elkaar overvloeien. De duinsfeer is bepalend in dit gebied. Dit duinmilieu dient als inspiratie voor nieuwe ontwikkelingen.
- Voorkomen moet worden dat er nieuwe obstakels in het aanwezige recreatieve netwerk ontstaan. De ambitie voor de Delflandse Kust is dat het netwerk van doorgaande fietsroutes in de kuststrook gekoesterd en waar mogelijk versterkt moet worden. Waar de doortrekking van de lightrail deze verbindingen kruist, moet naar oplossingen worden gezocht.
- De ambitie is om de Atlantikwall toe te voegen aan de identiteit van Zuid-Holland. Pal ten zuiden van het spoor ligt een restant van deze verdedigingslinie. Bezien kan worden of dit een rol kan spelen in de plannen.

Bouwstenen

Inzet is om bij de nieuwe spoorlijn de bestaande overlap te continueren en het dorp en de duinen niet los van elkaar te snijden. Een mogelijke bouwsteen daarbij is om de aan weerszijden van het spoor duinen door te laten lopen. Aandachtspunt daarbij is de benodigde

afscherming van de spoorlijn. Moeten er hekken langs staan? Kan de benodigde afscherming van het spoortracé een goede en onopvallende plek krijgen in het dwarsprofiel?

Een belangrijk aandachtspunt bij de doortrekking van het spoor zijn de doorsnijdingen van bestaande verbindingen. Voorkomen moet worden dat er een barrièrewerking ontstaat voor de diverse routes in noord zuid richting. Het nieuwe tracé kruist een tweetal wegen en vlak achter de kustlijn en een tweetal fietsroutes. Kruisingen zullen, gezien de lage frequentie van de lightrail, gelijkvloers worden, maar moeten wel worden afgeschermd. Bij beide wegen zal een comfortabele oplossing moeten komen. Daarbij valt het spoor straks samen met de kustverdediging, een passage die dus met zorg moet worden uitgewerkt. Een mogelijke bouwsteen die aansluit bij het duinlandschap is het gebruik maken van het (natuurlijke) reliëf. Vanuit de doorlopende fietsroute achter de kust is het als bouwsteen een goede optie om de bestaande routes samen te voegen en het station ten oosten van het pad te houden, zodat dit niet doorsneden wordt. Het station ligt op deze wijze pal naast de bestaande parkeerplaats en sluit aan op de strandopgang.

Deze strandopgang is net aangepakt door de aanleg van een plein. Het plein sluit goed aan op de boulevard met de strandtenten. Bij het creëren van een goede stationsomgeving zou het plein als het ware doorgetrokken kunnen worden rond het station. Bezien kan worden of voorzieningen voor het station kunnen worden gedeeld met parkeerplaats waardoor een hoogwaardige kwaliteit bereikbaar wordt.

Oplossingsrichting

In deze oplossingsrichting is het nieuwe spoor ingebed in de duinen. Deze zijn daartoe soms aan weerszijden van het mogelijke tracé doorgetrokken. De lijn volgt als het ware de

bestaande situatie

plein doortrekken als bouwsteen voor het creëren van een goede stationsomgeving

bestaande zeewering en ligt daardoor iets verhoogd. Bij de Strandweg en de Strandboulevard is een gelijkvloerse kruising voorzien. Het station kan pal achter de brede duinen aan de noordzijde van de bestaande parkeerplaats liggen. Het plein bij de strandafgang is doorgezet rondom het station.

Ontwikkelen woonpark

Waarom deze case

Binnen de Westlandse Zoom zijn de woon, werk- en sportlocaties ingebed in een sterk landschappelijke omgeving. Het omringende landschap bestaat hier uit een stevig groenblauw raamwerk dat is dooraderd met recreatieve routes. Binnen het gebiedsprofiel is de opzet van deze stadsrand als een overlapzone gedefinieerd. Verschillende locaties met sportvelden en vrijkomende kassen in de Westlandse Zoom worden in de komende jaren getransformeerd tot woongebied.

Opgave

De sportvelden van Kijkduin Binnen worden in het Masterplan Kijkduin omgevormd tot bouwlocatie. Op dit moment ligt het omvangrijke sportcomplex ingebed tussen steile puinduinen en zijn de velden ingepast in de besloten duinkommen. De opgave is om vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit aandachtspunten en handreikingen te formuleren voor de inpassing van de nieuwbouw binnen deze overlapzone. Anders gezegd, op welke wijze kan kwaliteit worden toegevoegd aan het dragende landschappelijke raamwerk van de Westlandse Zoom en aan de overgang tussen de bebouwing en zijn omgeving. Het eindresultaat is gericht op criteria die richtinggevend zijn bij de uitwerking.

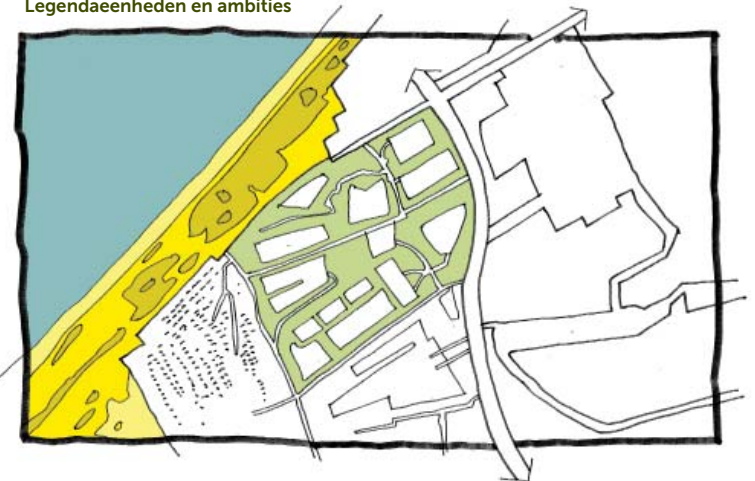
Legenda eenheden en ambities

- Natuurlijke duinen
- Historische landgoederen in de binnenduinstrand
- Weg door stad en land
- Kwaliteit van de stads- en dorpsrand
- Gevarieerd en verbindend vrijetijdlandschap
- Identiteitsdragers van Zuid-Holland

Als we deze legenda-eenheden doornemen dan geven de volgende ambities sturing aan de oplossingsrichting en vormgeving van het landschappelijk raamwerk Kijkduin Binnen:

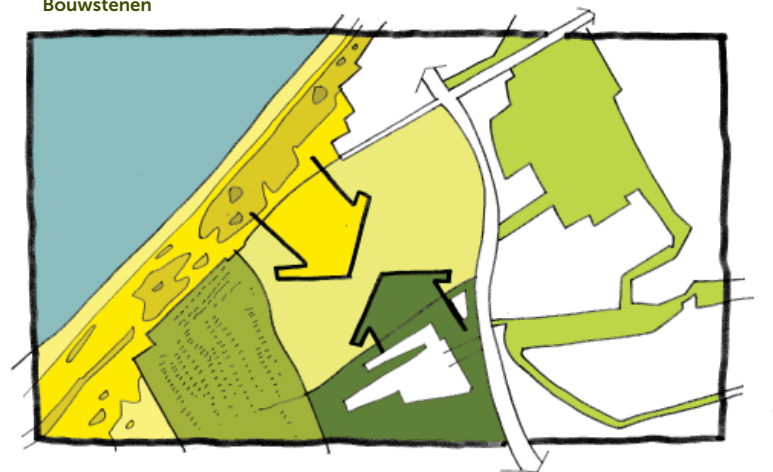
- Kijkduin Binnen ligt in de 'Natuurlijke duinen'. De ambitie voor de Natuurlijke duinen is om de toegankelijkheid van het gebied voor de recreatie te verbeteren via een netwerk van routes. Dit naast de inzet van het versterken van het kustgevoel landinwaarts via visuele en fysieke verbindingen tussen de duinen en achterland.
- Kijkduin Binnen ligt voor een belangrijk deel op de strandwal. De ambitie is een versterking van de afwisseling tussen de beboste strandwallen met landgoederen en buitenplaatsen en de open strandvlakten.
- De appartementen worden gebouwd in de nabijheid van de belangrijke weg, de Lozerlaan (N211). De ambitie is om de relatie tussen de Westlandse Zoom, en ook Kijkduin Binnen, met Den Haag te versterken door herkenbare en veilig routes over deze randweg.
- De Westlandse Zoom is een stadsrand die gedefinieerd is als overlap. Er dient ingezet te worden op een goede functionele dooradering van routes. Zorg daar waar mogelijk voor herkenbare en overeenkomstige sferen in zowel de openbare ruimte (bos- en binnenduinstrandlandschap) als de inrichting van de woongebieden.
- Bovenstaande ambities sluiten aan bij de inzet van het creëren van een goed en aantrekkelijk fijnmazig routenetwerk in het kader van de

Legenda-eenheden en ambities

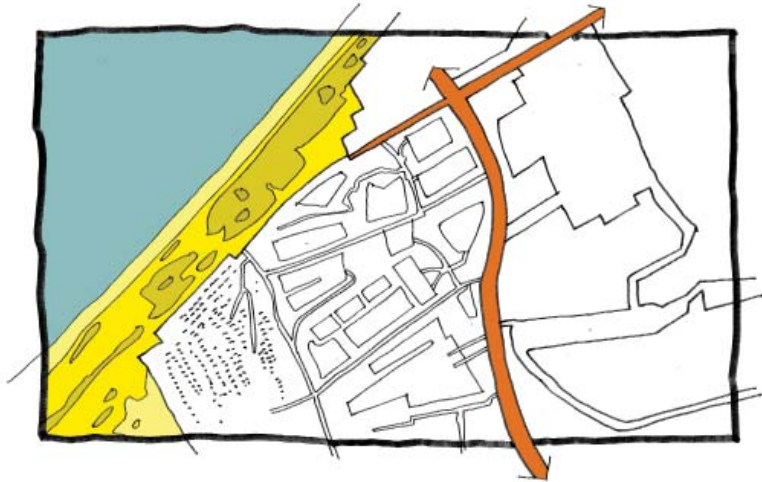

kies bij de overlap in de stadsrand voor een herkenbare en overeenkomstige sfeer

Bouwstenen

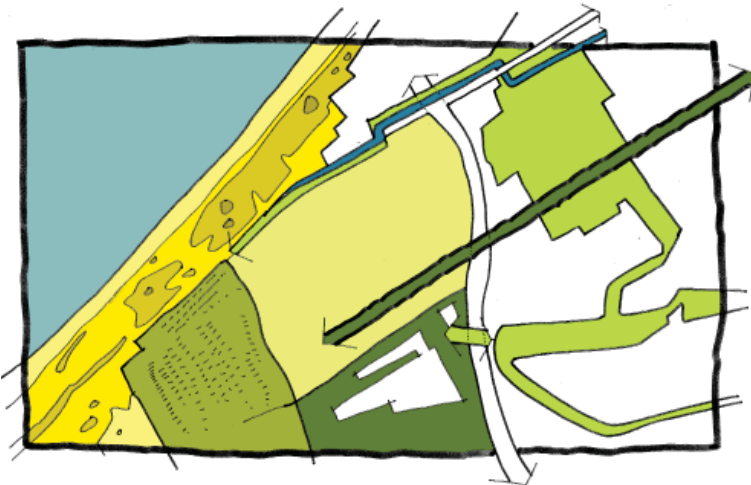
- neem de reliëfrijke duinen als leidmotief
- of kies met bos en lanen voor de sfeer van de besloten binnenduinstrand en de historische landgoederen

slecht de barrièrewerking van de N211

zorg voor een netwerk van recreatieve routes, let op de langere doorgaande verbindingen

creëer goede dwarsverbindingen over de Lozerlaan, sluit daarbij aan op stedelijke lanen, parken en groenstroken

handhaaf de doorgaande routes in de randen, zorg voor een aantakend padenstelsel tussen de bouwvelden

legenda eenheid van het 'Gevarieerde en verbindende vrijetijdslandschap'.

- De Atlantikwall is een Identiteitsdrager van de (Zuid) Hollandse kust, relictten zijn terug te vinden in de puinbergen van Kijkduin Binnen. Hierbij is de ambitie om de structuren en elementen te behouden en beter herkenbaar te maken als ook het verbeteren van de beleefbaarheid en toegankelijkheid via routes.

Bouwstenen

Het is de sterke overlap tussen de bebouwing en de groene omgeving die de Westlandse Zoom kenmerkt. Een dergelijk overlap met herkenbare en overeenkomstige sferen vormt ook het belangrijkste uitgangspunt voor de nieuwe bouwlocaties. Het aansluiten bij de aangrenzende duinen, zoals nu op het sportpark, of juist het omvormen tot een meer bebost landschap als onderdeel van de besloten binnenduintrand is een eerste belangrijke keuze. De paden bovenop de hoge puinduinen bieden nu een weids uitzicht op de omgeving, waardoor een visuele verbinding kan ontstaan met de kust. Met een verdere bebossing en nieuwe lanen zouden de bouwvelden de sfeer van de aangrenzende landgoederen kunnen voortzetten en uitbreiden. Voor de directe omgeving van de gebouwen kan gesteld worden dat de grens tussen privé en openbaar in beide opties 'zacht' dient te zijn en dat de sfeer in elkaar zou moeten overlopen. Vanuit Kijkduin Binnen vormt de drukke Lozerlaan een barrière voor goede aansluiting van het langzaam verkeer richting Den Haag. Een mogelijke bouwsteen om de barrière te slechten ligt in het aansluiten van het groene raamwerk van de Westlandse Zoom op het stedelijke netwerk van lanen, parken en sportvelden. Zo vinden we aan de noordzijde onder andere de loop van de Haagse beek die een motief kan vormen en meer zuidelijk het brede groene profiel van de Laan van Meerdervoort. Op deze wijze liggen er

uiteenlopende aanleidingen voor versterking van de dwarsverbindingen met Den Haag.

Binnen de Westlandse Zoom is een structuur van een goed en herkenbaar netwerk van recreatieve routes van belang. Voor het grotere raamwerk is het van belang dat het padenstelsel bij Kijkduin Binnen aansluit op de langere, doorgaande lijnen binnen de hele Westlandse Zoom. Langs de randen van het te ontwikkelen gebied lopen nu doorgaande fietsroutes, dwars over de locatie een lange afstandswandelroute. Voor de te ontwikkelen locatie zou het waardevol zijn om de doorgaande routes middels goede verbindingen aan te sluiten op de entrees van de appartementen en woonvelden.

Oplossingsrichting

Vanuit de legenda-eenheden zijn ambities te filteren; een aantal aandachtspunten, ruimtelijke kwaliteiten waarop de provincie kan en wil sturen. Deze ambities zijn vooral gericht op de structuur en het bovenlokale schaalniveau. De ambities zijn sturend voor het routenetwerk en de sferen en kwaliteiten waar aansluiting op gezocht kan worden. Het gebiedsprofiel geeft beperkt richting aan het ontwerpen op het schaalniveau van de buitenruimte van de appartementencomplexen zelf.

- creëer goede dwarsverbindingen over de Ockenburghstraat (N211) de Westlandse Zoom in
 - zorg voor een aantakend padenstelsel
- kies met bos en lanen voor de sfeer van de besloten binnenduintrand en de historische landgoederen

bestaande situatie

Bronnen

- Provinciale structuurvisie (PSV)
- Provinciale Verordening Ruimte
- Discussieboek kwaliteitskaart (t.z.t. opgenomen in herziene PSV)
- Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland, 2010
- Kaarten cultuurhistorische hoofdstructuur
- Regiokaart Archeologie
- Kwaliteitsatlas Groene Hart
- Westlands Waterlijnen, Innovatief met Vaarten
- Masterplan Kijkduin
- Structuurvisie Westlandse Zoom
- IRP Delflandse Kust
- Monster Noord, Nieuw Landschap
- Groenbeleidsplan Haaglanden

Colofon

Opdrachtgever

Provincie Zuid-Holland

Begeleiding

Arjan van de Lindeloof, Provincie Zuid-Holland

Isolde Somsen, Provincie Zuid-Holland

Planteam

Jan Bouman, land-id

Willem Brouwers, veenenbos en bosch

Harm Veenenbos, veenenbos en bosch

Tim de Weerd, veenenbos en bosch

januari 2013

veenenbosen**bosch**
landschapsarchitecten

Zijpendaalseweg 51
6814 CD Arnhem

t 026 35 15 195
info@veenenbosenbosch.nl

